

KARENSSI- SANOMAT

Joulukuu / 2002

TYÖTTÖMIEN VALTAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTAJÄRJESTÖ

TVY ry

Puheenjohtajan palsta

Arvoisa lehtemme lukija.

Kädessäsi on uudistettu Karensisanomat - lehtemme. Halusimme tehdä lehdestämme helppolukuisemman ja tavoitteena on myöskin saada muutoksella uusia lukijoita ja ilmoitus- ja mainostilanostajia.

Vuosi on jälleen loppuillaan ja alkaa olla aika vetää yhteen tämän vuoden toiminta. TVY ry:n tärkein tehtävä on työttömien edunvalvonta. Mielestäni siinä asiassa on onnistuttu paremmin kuin koskaan aikaisemmin ja tällä linjalla on hyvä jatkaa. Eduskunnan valiokunnissa on edustajamme olleet kuultavina vuoden aikana kuultavana kymmenisen kertaa ja ennen vuoden vaihdetta kuulemisia voi tulla vielä lisääkin.

Tätä kirjoittaessani huomien on jälleen uusi erilainen päivä. TVY edustaja on kutsuttu mukaan Työministeriöön, jossa kansliapäällikkö järjestää neuvottelutilaisuuden työnantaja- ja työntekijäliittojen edustajille uuden työvoimapolkua erilaisista näkemyksistä. Ensimmäistä kertaa työttömän työhakija-asiakkaan edustaja on mukana neuvotteluissa. Tehtävänä on edelleenkin tehdä työtämme ja asiantuntemustamme tunnetuksi silloin, kun on kysymys omasta kokemuksestamme, työttömyydestä.

Yksi vuoden merkittävimmistä tapahtumista vuoden aikana on ollut "Työttömien edunvalvontaviikko" kesäkuussa, jolloin edustajamme tapasivat lukuisan joukon mistereitä, ay-liikkeen päättäjiä, eduskuntaryhmien edustajia ja yksittäisiä kansanedustajia. Tapahtuma kesti kolme päivää ja päivien aikana alueiden ihmiset tapasivat myös omia kansanedustajiaan. Porukkaa tapaamisiin oli saapunut pohjoisinta Lappia myöten.

Muita onnistuneita tapahtumia ovat olleet Kesä- ja kulttuuripäivät elokuussa ja tietysti hallituksen mielestä täydellisesti onnistuneet Työttömien IX- Ihmisoikeuspäivät. Näistä päivistä lisää muualla lehdessä.

Yhdistysten rahoitus

Taloudelliset ongelmat ovat olleet yhdistysten ongelmien yhteinen suuri nimittäjä kuluneen vuoden aikana. RAY piensien edelleen jäsenyhdistystemme rahoitusta ja omatoimisuus-avustusta jaetaan epätasaisesti, eritavoin ja erilaisilla kriteereillä TE-keskusten alueilla. Tähän toivotaan useilla alueilla yhtenäisiä ohjeita ministeriöltä. Useilla yhdistyksillä loppuu ensivuonna projektituki.

Yhdistysten hallituksissa pohditaan juuri näihin aikoihin rahoitusongelmia ja myös yhdistysten muuttuminen suurtyönantajiksi on aiheuttanut sen, että yhdistyksiämme pirstotaan pienempiin yksiköihin. Onnettomuusiakin tapahtuu ja tänä vuonnakin on muutama yhdistys joutunut ajamaan toimintansa alas taloudellisten vaikeuksien vuoksi.

Työttömien yhdistys = sosiaalinen yritys!

Työttömien yhdistykset ovat viime ja tänä vuonna työllistäneet jo noin 3500 henkilöä eripituisiin työsuhteisiin yhdistelmätuella. Yhdistyksissä on ihmisiä työharjoittelussa työmarkkinatuella ja lisäksi ainakin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita. Yhdistykset, joissa on SE - romun käsittelyä ja kierrätystoimintaa, määrät ovat jo huomattavan suuria.

Työministeriö valmistelee paraikaa yhdessä kauppa- ja teollisuusministeriön kanssa lakiesitystä sosiaalisista yrityksistä.

Odotamme mielenkiinnolla sosiaalisen yrityksen kriteereitä ja toivomme, että myös henkilöt, jotka ovat olleet pitkään työttöminä luokiteltaisiin tapauskohtaisesti vajaakuntoisiksi. Lakiin tulisi lisäksi kirjata selkeästi kriteerit, joilla myös näitä henkilöitä työllistävät työttömien yhdistykset täyttäisivät sosiaalisen yrityksen määrittely.

Parhainta joulunalausaikaa ja vuodenvaihdetta kaikille yhdistysten vetureille, työntekijöille ja koko lukijakunnalle. Levätään joulun aikana ja palataan voimaa täynnä uuteen vuoteen.

Lea Karjalainen

Tämän lehden tekoon osallistuvat:

Lea Karjalainen, puheenjohtaja, päätoimittaja
Ritva Valli, järjestösihteeri
tiedotusjaosto:

Matti Nygren, TVY ry:n hall. jäsen /Anjalankoski
Anneli Savolainen, TVY ry:n hall. varajäsen, P- Karjala
Aimo Kuoppa-aho, TVY ry:n hall. varajäsen, Uusimaa
Ihmisoikeuspäivät
Tiedottaja Päivi Salminen, Turun seudun Työttömät ry
sekä toimittajat
Hannu Oittinen, Erkki Metsälampi, Koti-Kajaani
Antti Puhakka, ilmoitusmyynti/ taitto

**Kiitämme kaikkia ilmoittajia tuestanne!
Seuraava lehti ilmestyy viikon 11 alussa.**

Kutsu presidentinvastaanotolle

TVY ry:n puheenjohtaja Lea Karjalainen ja hänen avo- puolisonsa Hannu Kiukas saivat kutsun Tasavallan Presidentti Halosen ja Valiokuntaneuvos Arajärven järjestämälle Suomen itsenäisyyspäivän vastaanotolle presidentinlinnaan. Kutsu on samalla kunnianosoitus kaikille työttömien yhdistysten toimijoille.

Yhdistysten tekemää työtä arvostetaan ja työttömien järjestö on selvästi ylittänyt katu-uskottavuuden rajan. Toiminta on jo yhteiskunnallisesti erittäin merkittävää ja monipuolista. Muutamien paikallisyhdistysten kiertämysprojektit työllistävät jo noin 100 työntekijää ja kaikkiaan yhdistykset työllistävät vuodessa noin 3500 henkilöä, etupäässä yhdistelmätuella eripituisiin työsuhteisiin.

Järjestäytyneet työttömien yhdistykset ovat yhteiskunnassamme valtakunnallisesti ja paikallisesti merkittäviä työllistäjiä, vaikuttajia, mielipiteiden muokkaajia, ja tekevät merkittävää työtä pitkään työttöminä olleiden syrjäytymisuhan alla olevien ja jo syrjäytyneiden parissa.

TVY ry:n tulevaisuutta:

15.12.02 mennessä yhdistysten tulee palauttaa EU-elintarvikejaon vuoden 2002 loppuraportit TVY ry:n toimistoon.

31.12.02 mennessä yhdistysten tulee maksaa vuoden 2002 jäsenmaksut TVY ry:lle.

31.12.02 päättyy esitys aika vuoden 2002 yhdistyksestä ja vuoden 2002 vapaaehtoistyöntekijästä.

21.12.02- 01.01.03 keskustuomiston väki joululomalla.

31.01.03 mennessä yhdistysten esitykset vuosikokoukselle, jotta ne ehditään sääntöjen mukaan sisällyttää kokouskutsuun.

04.02.03 Vuoden I-koulutus Tampereen työttömien yhdistyksen tiloissa os. Vuolteenkatu 11. Koulutuksen aiheina Työeläkelaki/Kaija Kallinen SAK ja yhdistys työnantajana, jossa käydään läpi työnantajavelvoitteita ja yhdistelmätuki-palkkojen maksukäytäntöä.

05.02.03 Hallituksen vuoden I-kokous Tampereella.

Helmi-maaliskuun vaihteessa 2003 alkaa EU-elintarvikeavun jako.

27.-28.03.03 TVY ry:n vuosikokous Karjala-talolla Helsingissä.

07.-12.04.03 Perhelomien järjestämä Työttömien lomaviikko Lomakeskus Huhmarissa Polvijärvellä. Hakemukset lomaviikolle TVY ry:n toimistoon 24.02.03 mennessä.

06.05.03 Koulutuspäivä LEL-auditoriossa Helsingissä. Aiheena mm. Sosiaalisten yritysten toiminta mahdollisuudet sähkö- ja elektroniikkaromun (kierrätys) käsittelyn direktiivien toteuttamisessa ja tutustuminen Työ ja Toiminta ry:n kierrätyskeskukseen Helsingin Herttoniemessä.

12.-17.05.03 Solaris-lomien järjestämä työttömien lomaviikko Hotelli Kajaanissa. Hakemukset 10.03.03 mennessä TVY ry:n toimistoon.

05.06.03 Työttömät kohtaavat kansanedustajat. Tapahtumapäivä eduskuntatalolla.

05.-06.06.03 Risteily Tallinaan Tallink Romantikalla. Paikkoja varattu 200.

Heinäkuussa vietetään kesälomaa.

Elokuussa kesä- ja kulttuuripäivät. Paikka avoin.

02.09.03 Tapahtuma eduskuntatalolla, kun kansanedustajat aloittavat syyskauden.

Lokakuussa Työttömien Valtakunnalliset Ihmisoikeuspäivät Seurakuntaopistolla Järvenpäässä.

03.0-08.11.03 Työttömien lomaviikko Huhmarissa. Hakemukset TVY ry:n toimistoon 16.09.03 mennessä.

16.-21.11.03 Työttömien lomaviikko Rauhalahdessa Kuopiossa/Solaris. Hakemukset 25.08.03 mennessä.

Marraskuussa koulutus laivalla.

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö - TVY ry

Sörnäisten rantatie 27 C 4

00500 Helsinki

Puh. (09) 774 5350

tvyy@tvyyry.com

www.tvyyry.com

TYÖTTÖMYYSTURVALAIN UUDISTUS JA TYÖVOIMAPALVELULAKI

Vuoden alusta lähtien työ- ja sosiaaliministeriössä on valmisteltu kahta suurta kokonaisuutta, jotka koskevat työttömiä. Monia asioita on muuttamassa, mutta kommentoin tässä vain työttömän kannalta EHKÄ oleellisemmat asiat. Lakien uudelleen valmistelua meidän lisäksi esitti Palvelutyönantajat ry ja Teollisuuden Työnantajain keskusliitto.

TYÖHAKUSUUNNITELMAN MERKITYS

Työttömän työnhakija-asiakkaan kannalta työnhakusuunnitelman merkitys kasvaa oleellisesti. Työttömälle työnhakijalle tehdään ensimmäisessä vaiheessa työnhakuhaastattelu ja työttömyyden kestänyt 5 kuukautta, viimeistään työnhakusuunnitelma. Työnhakijan ei tarvitse ensimmäisellä suunnitelmantekokerralla allekirjoittaa suunnitelmaansa, vaan hänelle on annettava mahdollisuus toiseen kertaan, jolloin suunnitelmaa täydennetään ja silloin tapahtuu molemminpuolinen allekirjoittaminen.

Työttömällä on mahdollisuus ottaa mukaan suunnitelman tekoon avustaja, jos hän tuntee, että hänelle tulee vaikeuksia hahmottaa itse oma suunnitelmansa tai henkilö yksinkertaisesti pelkää tilannetta. Tärkeää on, että suunnitelmaan kirjataan kaikki ne asiat, jotka työtön kokee tarvitsevänsä työllistymisensä edistämiseksi.

Toimenpidekokonaisuuden sisältönä voi olla työharjoittelua, koulutusta ja sen sisältöä, kuntoutusta, yhdistelmätyötä, työelämävalmennusta jne.. Mikäli jostakin toimenpiteestä ei ole sovittu suunnitelmassa, siihen ei karenssinkaan uhalla ole pakko lähteä.

Työvoimatoimiston virkailijan on tiedotettava asiakasta kaikista niistä palveluista, oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka asiakkaalla on työvoimatoimiston palvelukokonaisuudessa. Selväksi on käynyt, että mikäli työtön jättää noudattamatta suunnitelmassa sovittua koulutusta tai työtä ilman perusteltua syytä, siitä seuraa välittömästi karenssi.

Vaatikaa itsellenne paperikopio työnhakusuunnitelmasta.

TYÖHAKIJA-ASIAKKAIDEN TIETOJEN KÄSITTELY

Työhallinto siirtyy sähköiseen tietojenkäsittelyyn ja tavoitteena on, että tiedostoista poistetaan aina kaikki kahta vuotta vanhemmat tiedot, mikäli niillä ei ole oleellista merkitystä työnhakijan työnhaun kannalta.

Tältäkin osin muistutan, että jokaisella on oikeus päättää mitä tietoja hänestä tiedostoon kirjataan ja mitä hänestä edelleen välitetään työnantajille, kouluttajille ja muille kolmansille osapuolille, esim. työllistämiprojekteille. Asiakkaalla on oikeus saada paperilla kopio omasta tiedostostaan. Tietosuojan turvaamiseksi tiedostoihin jää aina merkintä, kuka asiakkaan tiedostoissa on käynyt ja minkä vuoksi ja vielä kenelle tietoja on välitetty.

VASTIKKEELLINEN TYÖTTÖMYYS- JA SOSIAALITURVA

Voimassa olevissa lakiteksteissä on jo kolme toimenpidettä, jotka ovat vastikkeellista työttömyys- ja sosiaaliturvaa. Kaikissa niissä lähtökohtana on työmarkkinatukea saavat henkilöt.

Kuntouttavassa työtoiminnassa (KUTY) kohderyhmään kuuluu myös toistuvasti toimeentulotukea saavat asiakkaat. Muut vastikkeelliset toimenpiteet ovat työharjoittelu työmarkkinatuella, työelämävalmennus ja voidaan sanoa, että myös yhdistelmätyö nimenomaan työmarkkinatuen osalta.

Laki KUTY-toiminnasta tuli voimaan 1.9.2001 ja se taitaa olla lehtemme lukijoille tuttu juttu. KUTY ei vain ole lähtenyt useillakaan paikkakunnilla käyntiin toivotulla tavalla. Sitä kannattaa seurata ja varsinkin nyt, kun vuoden alusta kuntien saama porkkanaara toimintapäivää kohti nousee 25 euroon/asiakas.

Työelämävalmennus tuli voimaan tämän vuoden alussa ja kohderyhmänä tässä laissa ovat yli 25-vuotta täyttäneet työmarkkinatukea saavat työttömät työnhakijat. Työharjoittelu on sitten nuoremman porukan vastikkeellista turvaa.

Työelämävalmennuksessa ja työharjoittelussa ylläpito- korvaus nousee vuoden alusta 7 euroon päivältä ja näillä näkymin näyttää, että KUTY-toiminnassa ylläpitokorvaus jää 5,05 euroon. Vastikkeellisessa toiminnassa työmarkkinatuki on täysimääräinen.

YHDISTELMÄTUEN MUUTOKSET

Yhdistelmätyön muutoksista tärkein on työssäoloehdon kertymissäädös. Laki muuttui 1.3.2002 ja työssäoloehtoon lasketaan nyt mukaan puolet työssäoloajasta. Taa-nehtivasti voidaan laskea mukaan aika 1.1.2002 lähtien. Yrityksien ei enää tarvitse palkata henkilöitä toistaiseksi voimassa olevaan työsuh-teeseen ja toiseksi vuodeksi työnantaja saa palkkauksen pelkän työmarkkinatuen.

Uusi yhdistelmätyö (huono nimi) tulee voimaan 1.1.2003. Työnantaja saa myös pelkän työmarkkinatuen 200 pv. työttömänä olleen henkilön työllistämiseen.

Kysyä sopii, kenelle tämä on tarkoitettu ja kenelle tästä on hyötyä? Mikäli henkilö on ensin vuoden täydellä yhdistelmätyöllä ja sen jälkeen 200 päivää työttömänä, hänellä on mahdollisuus palata uudelleen vaikkapa samaan paikkaan ja myös siitä ajasta kertyy puolet työssäoloehtoon.

On vain noudatettava mitä erikseen laissa mainitaan, eli työ-aika vähintään 18 tuntia/ viikko ja palkka lasketaan alan TES:sin mukaan ja muutoinkin noudatetaan mitä yleensä yhdistelmätyöstä laissa säädetään.

Miettikää, tämä laki on hyvä niille, jotka pystyvät näin saamaan työssäoloehdon täyteen ja eivät muutoin saa työmarkkinatukea puolison tulojen takia. Näin he pääsevät peruspäivä-rahalle. Tiedän, että heitä on ollut yhdistyksissämme yhdistelmätyöllä huomattava määrä työssä. Aivan hirveää orjatouhua, mutta...

TYÖSSÄOLOEHDON MUUTOKSET

Työssäoloehto ensimmäistä kertaa työmarkkinoilla oleville pysyy 10 kuukaudessa, mutta kertymäaika kasvaa nykyisestä 24 kuukaudesta 28 kuukauteen. Paluuehto laskee 8 kuukauteen. Laki tulee voimaan 1.1.2003.

MUITA MUUTOKSIA

Muutoksia tulee 50-luvulla ja sen jälkeen syntyneiden työttömyyseläkkeelle pääsyyn, mutta niitä on turha tässä käydä läpi. Muutoksia tulee varmasti jatkossakin, ennenkuin tämä ikäryhmä on edes lähestymässä eläkeikää. Työttömyyseläkkeelle pääsyä helpotettiin syksyn alussa siten, että 20 vuoden tarkastelujakson ajalta täytyy löytyä 5 vuotta työhistoriaa. Työttömyysturvaan tulee muutoksia.

Indeksikorotus (alle euron) ja lapsikorotukset työmarkkinatukea saaville saatiin samalle tasolle ansioturva saavien kanssa, eroraha poistuu nykyisellään ja erorahan lisä maksetaan jatkossa työttömyysturvan lisänä 130 päivää niille, joilla on 20 vuotta työhistoriaa ja hän tulee irtisanotuksi. Tasokorotus korotti kaikkia päivärahoja 1.3.2002 noin 50 senttiä päivässä.

Näin lyhyesti Lea Karjalainen

Mikkelin Seudun Työttömien Toimintajärjestö ry 15.12.1992 - ?

SUURTYÖTTÖMYYS – TIETOINEN VALINTA

Mahtoikohan silloinen hallitusvalta edes aavistaa millaisen karhunpalveluksen se teki kansalaisilleen ohjatessaan pankkituen pankeille eikä yrityksille. Pankit ajoivat paniikinomaisesti kymmeniätuhansia yrityksiä konkurssiin. Yritysten omistajat joutuivat ikuisen velkavankeuteen ja ”hyvä - veli” järjestelmä jakoi heidän takaajiensa omaisuudet ”parempiin taskuihin”, sekä sadattuhannet ihmiset jäivät työttömiksi. Tilanteen hallinta taisi riistäytyä käsistä, vai onkohan niin, että suurpääoman edut ajavat kaikissa olosuhteissa kansalaisten etujen edelle.

MARKKINATALOUS – Vapaako kilpailu? Entäpä moraali?

Suurpääoma, suuryritykset ja monikansalliset jättyritykset käyvät avointa sotaa rahan voimalla markkinaosuuksista täysin häikäilemättä tavoitellessaan maksimaalista voittoa osakkailleen. Iskulauseena näyttää olevan: iske, rahasta, poistu. Kilpailijoita ostetaan ja usein ostettu yritys lakkautetaan ja paikalle jää työttömyyttä ja sosiaalista ahdinkoa. Monikansalliset jättyritykset pyrkivät niinkään sanelemaan talouspoliittisia ehtoja itsenäisille valtioille. Tämä järjestelmä ei tunne minkäänlaista yhteiskunnallista vastuuta. Eli, kun rahan liikuminen vapautettiin, niin poliittinen valta vangittiin.

HYVINVOINTIYHTEISKUNTA

Voiko yhteiskuntaa pitää hyvinvointiyhteiskuntana kun siinä on mm.:

- yli kymmenvuotinen suurtyöttömyys
- leipäjonot jääneet näköjään pysyviksi
- kansalaisten perusturva uhkaa heiketä jatkuvasti
- kerjäläisten määrä lisääntyy jne. jne.

Kun seurailee eri lausuntoja, lehtikirjoituksia ja lakimuutoksia tulee epäilleeksi, että työttömyys onkin lähes tuottamuksellinen rikos, johon kansalainen syyllistyy joutessaan työttömäksi. Tottakai tällaista kansalaista täytyy valvoa vähintään kolmen ministeriön voimin. Ei näköjään ymmärretä, tahi ei haluta ymmärtää, että työttömyydellä on hyvinkin erilaiset kasvot riippuen talousalueesta.

On myöskin aika järjetöntä pitää suurta joukkoa potentiaalista yrittäjäainesta velkavankeudessa ja näin ollen estetään yritystoiminnan kehittyminen.

Ai että mikä, tahi missä se hyvinvointiyhteiskunta on? Luulin, että se on tuolla (hyvin kaukana) 2000 euroa/kk palkkatulon yläpuolella.

Joulu! Mikä se on? No, se on sitä, että kirjoittaa nöyränä päiväraahakemukseen aattona, joulupäivänä ja tapaninpäivänä samalla tavalla kuin muinakin päivinä: työtön, työtön, työtön...

VAALIT; DEMOKRATIA

Onkohan se demokratia sellaista, että virkamiesliitti johtaa ja poliitikot sopertelevat selityksiä rahvaalle. ”Eri värisiä” ministereitä tulee ja poistuu, mutta sama virkamiesliitti pysyy paikoillaan. Ketähän äänestäisi? Nokiaako?

JÄLKIKIRJOITUS

Yhdistyksemme täyttäessä 10 vuotta 15.12.2002 haluamme kiittää tuesta ja yhteistyöstä niin taloudellisia avustajia kuin toiminnallisia yhteistyötahoja. Emme näe minkäänlaista syytä pitää 10-vuotisjuhlaa, koska mielestämme työttömyys ei ole ainakaan meille juhlan aihe. Juhlapäivä on se päivä, kun yhdistyksemme tulee tarpeettomaksi.

Martti Vimes

Projekti projektin sisällä

Raision Seudun Työttömien yhdistys perustettiin vuonna 1994 ja melkein alusta lähtien on yhdistyksen aktiivien mielessä ollut ajatus saada aikaan toimintaa ja työtä kierrätysaatteen ympärille. Neuvottelut Varsinais-Suomen TE-keskuksen ja Raision työvoimatoimiston kanssa johtivat tulokseen ja Raisioon syntyi Ekotori 01.10.1998.

Vaativammasta alusta kehittyi vähitellen projekti, joka työllistää tällä hetkellä yhdistelmätuella vuositasolla yli 60 pitkäaikaistyötöntä. Lisäksi projektissa on työpaikka kolmelle kokopäiväiselle työntekijälle.

Projektin vetäjällä Raimo Karimäellä oli kytenyt mielessä ajatus tehtävästä, joka liittyisi projektiin palkattujen työntekijöiden elämään työsuhteen päättymisen jälkeen. Liian moni siirtyy takaisin ”kortistoon” hyvin menneen työjakson jälkeen. Joilakin saattaa olla ongelmia työvoimaviranomaisten, Kelan tai sosiaalitoimiston kanssa. Yleiseen elämänhallintaan liittyviä ongelmia saattaa myös ilmetä työjakson aikana. Näin kierrätysprojektin sisälle suunniteltiin työsuunnittelijan tehtävännimikkeellä projekti puolen vuoden ajaksi. Allekirjoittanut valittiin tehtävään ja aloitin työskentelyn 01.07.2002.

Ensimmäiseksi kartoitin jokaisen työntekijän senhetkisen elämäntilanteen. Keräsin lomakkeille tiedot perus- ja jatkokoulutuksesta, ammattitaidosta, työhistoriasta, yleisestä terveydentilasta, sekä henkilökohtaisista toiveista ja tavoitteista. Tietojen tallentamiseen pyysin jokaiselta kirjallisen luvan. Sinä aikana kun työntekijät ovat työskennelleet palveluksessamme, olen aktivoitunut ja kannustanut heitä työnhakuun. Työsuhteen päättymisvaiheessa haastattelen työntekijät vielä kerran ja teemme yhdessä työnhakusuunnitelman. Haastateltuja on ollut yli 30 henkeä.

Kävin esittäytymässä ja kertomassa projektista heinä-lokuun aikana Raision työvoimatoimistossa, Raision Kelassa, Raision kaupungilla, Raision aikuiskoulutuskeskuksessa, Raision A-klinikalla ja Raision sosiaalitoimissa. Olin yhteydessä myös Raision Yrittäjiin, Raision keskustan kauppiasyhdistykseen ja Turun TAD-Centeriin. Työnantajien suhtautuminen on ollut aina asiallista, mutta tukityöllistämisen suhteen jonkin verran varautunutta. Paperitöiden oletetaan vievän liian paljon aikaa.

Olen etsinyt eri lähteistä vapaita työpaikkoja ja esittänyt niitä työntekijöille. Jokaisella kerralla olen keskustellut henkilökohtaisesti työnhakijan kanssa ja osallistunut hakuun joko soittamalla suoraan työnantajalle tai sopimalla niin, että hakija soittaa itse. Olen jälkeensä kysellyt ja tarkistanut työnhaun tuloksen. Olen tarjonnut apuani myös työhakemusten laatimiseen. Alueella oleva työvoimakoulutus on saatettu tiedoksi työntekijöille. Projektin tarkoituksena on ollut myös täydentää työvoimatoimiston palveluja ja madaltaa kynnystä astua eri viranomaisten ovesta sisään. Tärkeä osa työstäni on kontaktien solmiminen työnantajiin ja yrittäjiin. Suora yhteys työpaikan päättökentekijöihin on useimmiten paras tapa saada asiansa esille ja käsiteltäväksi. Olen todennut hyväksi, että joku toimii tarvittaessa välimiehenä työnantajiin päin.

Aivan alkuvaiheessa projektiin ja henkilöni kohdistui jonkin verran ennakkoluuloja, mutta oikean informaation levittyä tilanne kuitenkin rauhoittui. Nykyään työntekijät jopa kyselevät, onko tiedossani jotain heille sopivaa työ- tai koulutuspaikkaa.

Projektin on määrä kestää tämän vuoden loppuun, siis yhteensä puolen vuoden ajan. Näin lyhyessä ajassa on melko vaikeaa saada merkittäviä tuloksia aikaan. Voin mainita kuitenkin mm. erään maahanmuuttajan työllistymisen vapaille markkinoille ammatiaan vastaavaan työhön. Olen onnistunut mielestäni myös elämänhallinnan lisäämiseen liittyvissä toimenpiteissä. Tarkoituksemme onkin, että sisällytämme tämännäköistä palvelua myös seuraavaan yhdistyksessämme vireillä olevaan projektiin.

Aarne Härmävaara
työsuunnittelija
Raision Ekotori

SER !?

Ongelmajätteitä koskeva lainsäädäntö on uudistunut vuoden 2002 alusta.

Käytöstä poistettujen kodinkoneiden ja elektroniikkalaitteiden (SER) määrä on ollut tasaisessa kasvussa. Uuden lainsäädännön mukaan ko. laitteiden vienti kaatopaikoille on tiukennettu ja EU-direktiivien mukaan käsittelyvaatimukset kasvavat tulevaisuudessakin.

SE-materiaali luokitellaan ongelmajätteeksi.

Ongelmajätteiksi ko. laitteet tekevät niiden rakentamiseen liittyvät vaaralliset aineosat kuten; kuvaputket, nestekidenäytöt, kadmiumia, lyijyä, tai elohopeaa sisältävät paristot ja akut sekä vanhojen kylmälaitteiden freonipitoiset eristeet ja kylmäaineet.

EU:ssa näinä päivinä allekirjoitettavaksi tuleva direktiivi SER käsittelystä asettaa Suomelle ajan lain allekirjoitukseen, siirtymäajaksi esitetään 18 kuukautta.

Siihen mennessä on Suomessa sovittava mm; menettelytavoista eri tuottajayhteisössä ja valtakunnallisessa käsittelyorganisaatiossa.

Kierrätyskeskukset ja Ekotorit Suomessa ovat käsitelleet SE-romua jo tovin. Ohjeistuksena tähän asti on ollut maassa yleisesti käytössä oleva lainsäädäntö ja ympäristömääräykset. Meillä Raisiossa työttömien yhdistyksen perustama Raision Ekotori on käsitellyt myös SE-materiaaleja koko toimikautensa ajan.

Esikäsittelyyn kuuluu mm kylmälaitteiden freonien poisto, koneiston irrotus ja hyllyjen ja ritilöiden poisto. Tämän jälkeen laite on toimitettu asianmukaiseen loppukäsittelypaikkaan.

Työn suorittajina ovat pitkäaikaistyöttömät, joita Ekotori on työllistänyt. Työtä on tehty kiinteässä yhteistyössä Lounaisrannikon Jätehuoltokuntayhtymän kanssa.

Kierrätyskeskukset ja Ekotorit, joilla on kokemusta SE-romun käsittelystä, ovat toivottavasti mukana kuvassa myös jatkossakin kun kaupungeissa ja kunnissa suunnitellaan ja laaditaan SE-materiaalin vastaanotto ja esikäsittelyorganisaatioita. Näin turvattaisiin omalta osaltaan alueen työllisyyttä.

Raimo Karimäki
Projektipäällikkö
Raision Ekotori

Kansanedustaja
Mikko Immonen
Vasemmistoliitto

ONKO TÄYSTYÖLLISYYDEN SAAVUTTAMINEN JOSKUS MAHDOLLISTA?

Vaikka työllisyys on kasvanut tämän ja edellisen hallituskauden aikana yli 300 000:lla henkilöllä, eivät työttömyysluvut ole vielä sillä tasolla, jonka hallitus vajaan neljä vuotta sitten asetti tavoitteekseen. Syitä ennakoitua hitaampaan työttömyyden laskuun on monia. Eikä vähäisin syy liene se, että yritykset ovat lopettaneet toimintojaan Suomessa ja siirtäneet työpaikat niihin maihin, joista työvoimaa löytyy lähes ruokapalkalla.

Työpaikkojen ulosliputus ei kuitenkaan ole ainoa syy esimerkiksi pitkäaikaistyöttömyyslukujen paikoilleen jämähtämiseen, sillä nimenomaan pitkäaikaistyöttömyys johtuu hyvin pitkälle ns. rakenteellisesta työttömyydestä.

Mitä rakenteellinen työttömyys on?

Rakennetyöttömyydestä puhutan silloin, kun työpaikat ja työntekijän osaaminen eivät kohtaa. Ts. työnhakijalla on työpaikkaan nähden vääränlainen koulutus tai ei koulutusta lainkaan. Tämä ongelma tulee hyvin usein vastaan silloin, kun yritys lisää ja uuden-aikaistaa tekniikkaansa. Jos työntekijää ei kouluteta ja opasteta uuteen tehtävään, tai hän ei muuten pysy tässä kehityksessä mukana, on usein edessä passitus kilometritehtaalte. Ja näinhän valitettavan usein käy ja on käynyt, varsinkin jos työntekijällä on ikää hiemankaan yli teini-iän.

Paras keino torjua rakennetyöttömyyttä on koulutus. Ja koulutuksen tarjoaminen kuuluu niin yhteiskunnan kuin myös työnantajienkin tehtäviin.

Luulisi tosiaan työnantajienkin kiinnostuvan työvoiman koulutukseen ja hyvinvointiin panostamisesta, Varsinkin, kun jo vuoden 2010 jälkeen, suurten ikäluokkien eläkkeelle jäädessä, uhkaa maatamme työvoimapula.

Mitä työllisyyden eteen tehdään ja on tehty?

Sisäministeriön mukaan aluepolitiikan ohjelmatyö on tuonut hyviä tuloksia, vaikka yli 300 000:sta hallituskauden aikana syntyneestä työpaikasta iso osa on tullutkin kasvukeskuksiin. Ei ole myöskään mitään syytä vapaaehtoisesti luopua EU:sta tulevista kehittämisrahoista, sillä eri ohjelmien kautta arvioidaan, että vuoteen 2006 mennessä ne tuovat yli 86 000 uutta työpaikkaa, säilyttävät tai uudistavat n. 106 000, synnyttävät yli 19 000 uutta yritystä ja tarjoavat Euroopan Sosiaalirahaston tuella koulutusta yli 230 000:lle hengelle.

SM:n alue- ja osaamiskeskusohjelmissa on mukana 14 alueellista sekä kaksi valtakunnallista osaamiskeskusta. Valtiontalouden tarkastusviraston raportin mukaan osaamiskeskusohjelmalla on myötävaikutettu vuosina 1995 – 2001 n. 1500:n uuden yrityksen ja yli 20 000:n uuden työpaikan synnyttämiseen.

Aluekeskusohjelma on täysimääräisesti käynnissä v. 2003 kaikilla 34:lla alueella. Tavoitteena on synnyttää näillä alueilla, sekä ohjelmaan verkottuneella Kalajoen seudun pilottihankkeella, vuoteen 2006 mennessä lähes 74 000 uutta työpaikkaa.

Myös Kauppa- ja teollisuusministeriö on omalla sektorillaan torjunut työttömyyttä. Marraskuun puoliväliin mennessä se on myöntänyt yritystukia yhteensä 1162:lle hankkeelle kaikkiaan 61,5 milj. euroa. Kuluvan vuoden aikana myönnettyillä tuilla arvioidaan vaikutettavan yli 7200:n uuden työpaikan syntymiseen.

Miten tästä eteenpäin?

Onko täystyöllisyys tosiaankin mahdollista joskus saavuttaa Suomessa?

Hallitus on asettanut tälle vaalikaudelle tavoitteekseen 70 %:n työllisyysasteen. Jotta tuohon 70 %:n päästäisiin, tarvitaan työttömien tukemiseksi monenlaisia toimenpiteitä. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm. koulutuksen lisääminen irtisanomisen vaihtoehtona, tukityöllistäminen ja nuoriin työttömiin kohdistuvat erityistukitoimet, toiminnan laajentaminen työssä olevien osaamisen ja jaksamisen parantamiseksi.

Rakenteellisen työttömyyden lieventämiseksi kohdennetaan vaikeasti työllistyville aiempaa laajemmin pitkäkestoisia toimenpiteitä ja toimenpideyhdistelmiä.

Myös sellaisia pehmeitä työmarkkinoita tarvitaan, jotka hyväksyvät ihmisen puutteineen. Tällaisia sosiaalisia yrityksiä olisivat sellaiset, joita tuetaan valtion taholta pysyvästi ja joiden toiminta rajoittuisi ihmisiin, joiden tuottavuus on pysyvästi alhaisempi mitä avoimet työmarkkinat vaativat.

On kuitenkin selvää, ettei pelkästään yhteiskunta yksin kykene hoitamaan työttömyyttä, vaan siihen tarvitaan myös työnantajien panostusta. Ja luulisi sitä alkavan pikkuhiljaa löytyä, kun väestön ikärakenne viittaa vahvasti siihen, että jo vuoden 2010 jälkeen suomalaisista työntekijöistä alkaa olla pula.

Vuoden 2001 työttömien yhdistys – Kuopion Seudun Omatoimiset Työnhakijat

KSOT ry:n toimitilat Maljalahdenkatu 18:ssa

Merja Räsänen et al.

Kuopion Seudun Omatoimiset Työnhakijat valittiin vuoden 2001 työttömien yhdistykseksi TVY:n vuosikokouksessa Mikkeliissä. Tämä huomionosoitus on antanut yhdistykselle intoa jatkaa määrätietoista työtä paremman tulevaisuuden puolesta ja kehittää toimintojaan palvelemaan paremmin Kuopion työttömiä.

Kuopion Seudun Omatoimiset Työnhakijat on perustettu vuonna 1992, jolloin työttömyys alkoi kasvaa jyrkästi. Vuonna 1994 Suomessa oli jo 500 000 työtöntä ihmistä. Työttömyys ei vielä tänäänkään ole hellittänyt otettaan yhteiskunnastamme, joten työttömien yhdistyksiä tarvitaan valvomaan yhteisiä etuja ja tukemaan työttömäksi jääneiden henkilöiden taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia.

Yhdistys vietti kymmenvuotispäiviään viime huhtikuussa. Juhlien tunnelma oli iloinen ja lämminhenkinen jälleentapaaminen. Yhdistystä luotsanneet puheenjohtajat ja muut vuosien varrella vapaaehtoistyötä tehneet tapasivat toisensa ja muistelivat menneitä tapahtumia, kuten yhdistyksen alkumetrejä. Yhdistyshän aloitti toimintansa Kuopion Seudun Työttömät ry:nä 10 vuotta sitten. Nimi muutettiin vuonna 1999 ajanhengen mukaiseen muotoon, Kuopion Seudun Omatoimiset Työnhakijat, josta lyhenne KSOT. Näiden kymmenen vuoden aikana näyttää työttömyydestä tulleen pysyvä ilmiö yhteiskuntaamme, kaikille ei riitä työpaikkoja avoimilla työmarkkinoilla. Pitkäaikaistyöttömyyttä on pyritty helpottamaan erilaisilla työllistämistukimalleilla.

Yhdistyksemme on aloittanut työpaikkojen perustamisen pitkään työmarkkinoilta poissaolleille ja niinpä siitä EkoKuopio -projektin myötä on kasvanut Kuopioon merkittävä työnantaja toimintakeskuksen jatkaessa entiseen malliin. EkoKuopio -projektin toiminta käynnistyi helmikuussa 2001. Toimitilat se sai Neulamäen kaupunginosasta, jossa se toimii edelleen. EkoKuopio on kierrätystoimintaa, joka sisältää materiaalien uudelleenkäyttöä, tavaroiden kierrätystä, uusiotuotteita, korjausta, kunnostusta, tiedotusta, neuvontaa ja ehkäisevää jätahuoltoa. Näihin edellä mainittuihin toimintoihin arvioidaan vuonna 2003 työllistyvän 80 - 100 pitkäaikaisyöttöntä yhteiskunnan tuen avulla.

Yhdistyksen toimintakeskus sijaitsee kodinomaisessa puutalossa, Maljalahdenkatu 18:ssa. Vanhassa, lämminhenkisessä puutalossa työttömät voivat tavata päivittäin toisiaan ja juoda pullakahvit keskustelujen lomassa. Osaavan keittiöhenkilöstön käsissä syntyvät sekä leivonnaiset päivittäin että maistuvat ja edulliset ruoat keskiviikkoisin ja torstaisin. Kotileiposen pullan tuoksu houkuttelee ihmisiä poikkeamaan toimintakeskukseen. Talossa käyvät ihmiset voivat tehdä kukkarolleen sopivia löytöjä kirpputorilta tai lahjoittaa sinne myytäväksi kelpaavaa tavaraa. Yhdistys järjestää myös erilaista virkistystoimintaa jäsenilleen: virkistysmatkailua, opintopiirejä, viikkotapaamisia ja erilaisia liikuntamuotoja.

Työttömien käyttöön toimintakeskukselle on hankittu myös tietokoneita, ompelukoneita, saumuri ja kangaspuut. Nämä hankinnat antavat työttömille mahdollisuuden pitää yllä tai opetella uusia taitoja joko ohjaajan opastuksella tai toimintakeskuksen henkilökunnan avustuksella. Tietoliikenneyhteydet mahdollistavat Internetin käytön, vaikkapa pankkiasioiden hoitoon. Toimintakeskuksen on tilattu myös sanomalehtiä, joista asiakkaat voivat seurata tuoreita uutisia.

Tulevaisuuden suhteen yhdistyksemme on luottavainen. Se on valmis ottamaan vastaan haasteet, joita muuttuva yhteiskuntamme tuo mukanaan. Yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa pystymme selviytymään yhteiskunnassa syntyvistä uusista tilanteista ja helpottamaan ihmisten arkea. Jatkossakin yhdistyksemme pyrkii pitämään huolta siitä, että pienen ja syrjäytymisvaarassa olevan ihmisen ääni kuuluu päättäjien korvissa niin hyvinä kuin huonoinakin aikoina. Toiminnallamme haluamme helpottaa työttömäksi jääneiden selviytymistä työkuontoisina ja ehjinä yksilöinä takaisin "oikeisiin" töihin ja taloudellisesti turvattuun elämään.

Hyvää ja Rauhallista Joulua
kaikille lukijoille!

Ylöjärven Työttömät ry.

Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta vuotta!

Anjalankosken Työttömät ry

Näläkämoan evvät, eli Kaenuun aluvevastoova Esaoksen ihmeelliset toelailut armovuonna 2002 .

Niihä se vuos vaehtu ja uuvvet toelailut ol sitte eissäpäi.

Alakuvuuve ensmäine aluvekokkous piettiin Kuhmosa tammikuu 29 päevä. Aluvevastoova ei ite piässy paekale, ku sammaa aikaa ol TVY:n hallitukse kokkous. Varaimmeine ol kuulemma assiit hoijellu

iha lupsakasti ja assiinnukkaisesti. Väkkeeki ol kertyny paekale kiitettävästi, iha peräti 28 asallistujee yheksästä yhityksestä. Kaekki Kaenuu yhitykset ol evustettuna.

- Kaenuulaine kansaetustaja, Huotari Anne ol ollu myös paekala kertoilemasa työttömyysturvamuutoksista, työelämä valamennuksesta, työhakusuunnitelemista ja muista ajankohtasista asjoista.

-Aluvevastoova ehokkaas ol asetettu jatkammaa entine aluvevastoova.

- TELA:n tietottaja Aalkreeni Ulla kierteli pitki Kaenuuta kertoile-masa viimosia uutisia eläketurvasta ja kaekista muusta siihennii liittivistä asjoista viikoilla 6 ja 8.

Täytyypä sanova, että hyvä kierros.

Kansoo ol kuulema ollu runsaasti jokkaesela paekakunnala ja immeiset utelijaita. Nii sitä pittää.

Seuraava kerraha myö tiälä Kaenuusa kokkoonnuttii sitte Puolangala 28.2. Asjoita puitii reilun pelinhenken mukkaan.

- Palluumatkala meilä Kajjaanilaisila ol haaskoo, ko Kunnaksen Kallen kulkupel lakkoili välilä ja myö jouvuttii työntelemmää sitä. (Oiskoha Kalle unohtanu maksoo palaka, ku Tojota lakkoil välilä.)

Kottii sitä sentää piästii.

“Tietoitamine järjestötyösä” - koulustillaisuus piettiin Kajjaanisa 14-15.3 Kouluttajana ol aluvevastoovan varavaimo, eli Ahokkaan Kirsti Rantasalamelta. (pakko olla varavaimo, ku vakinaisesta ei tiijä millo se o kotona).

Kurssi sai kiitosta, samoinku opettajakkii. Lissee kuulemma tämänmoisii.

Kolomas aluvekokkous piettiin sitte Sotkamosa 10.4.

Etunvalavontaviikosta ja koulutuspakettiloista poristii meleko innokkaasti. Etunvalavaontaviikole ja Tallinna reissule piätettiin lähtiä. Tietonkulusta oun koittanu pittee hyvvee huolta.

Ei pitäs olla akoilla valittamista (vaikkapa mistä sen tietää)

- Sittehä mie oun reissannu näissä TVY:n hallituksen kokkouksissakii. Nuantalissakii suatiin kulumaa kolome päivee, ja samala reissulla tul osallistuttuva Turkkolaiste juhlapippaloihi.

Sielä joutu vielä pitämää puhheennii. Huh huh.

Kessee ja lommoo outellessa tais laiskuus piästä yllättämmää. Oiskoha talaven jäläkee puhti jo lopusa.

Kesä o muutennii hilijasta aekoo ja monela yhitykselä on omija toimintoja kesäsee aekaa, joten yhteisijä rientoja ei tullu sillee piettyvä.

- Kesä- ja kulttuurpäivile piätettiin kuitenkin osallistuva, mutta mitä paskoo, ei tunnu kulttuur kiinnostava, kolome halukasta vuan ilimottaatu.

Tällasta se on valssi kesällä ja pusu pakkasessa.

Ns. ommoo lommookii tul vietettyvä par viikkuva, mutta kyllä Juupajoin kesä- ja kulttuurpäivät ne oikeestaa meikäläisen kesän kulun ruunas.

Suatta arvata mite toesia Kaenuulaisija harmitti ku eivät lähteneet iloitlemmaa kesäpäivile. Mie ku kerroin ja vähä vielä höystinnii mite hauskaa meilä Juupajoila ol. Ähä pit. Vahinko ilo on puhtainta ilova.

- Myö sitte piettiin syssy ensmäine aluvekokkous Vualassa 5.9.

Osallistujii ol 12 kipaletta.

- Piätettiin, että seuraavan kokkoukse yhteyvesä, joka pietää Otammäissä, järjestettää koulustillaisuus hykieniaossoomisesta ja omavalavonnasta työttömien ruokaloissa.

Otammäin Retkan kokkoonnuttii 9.10. Paekale suapu 14 urhoollista yhitysläistä.

- Loppuvuuve tapahtummii Kaenuu aluveela käätti läp.

Kokkousasjat ku ol raatattu kuntoon, ja Laitise Reino pyytämän tupakkipaussin jäläkee alotettiin koulutus-tillaisuus hykieniaossoomisesta ja omavalavonnasta.

Koulustillaisuuden vetäjänä toimi aluvevastoova.

- Aluks käätti lyhy kartotus hykieniaossoomiseen liittivistä vuatumuksista ja mitä sillä oikee tarkotettaa.

- Sittempä kateltii vähä elintarvelakkoii ja mitä se vuatii.

- Seuraavaksha myö sitte panneuvuttii omavalavontaa ja sen perusasjoihi. Omavalavonnasa ja omavalvonta-suunnitelemassa otettiin esile kaikki ne tärkeimmät assiit, jotka yhitykse pittää tietee jos se harjottaa sapsuka-toimintoo miärityssä luajuuvessa.

- Keskusteluja asjoista käätti vilikkaasti ja porukka ol hyvin mukana.

Kuulemma on hyvä tietee vaekka ei oo ruokalatoimintoo, kuten mm. Vualassa.

Kouluttajakkii selevis hengisä ku repostelloo tätä hyvvee Suomen kieltä.

Ensvuuden alakupuolela pietää muutama koulustillaisuus:

- Hallitukse vastuut ja velevollisuuvet, yhitys työnantajana ja lisäks työsuojelulaista koulutusta helemikuulla.

Kaenuun aluvevastoova vaikenoo.

Työttömät kulttuurilomalla Juupajoen luonnossa

Juupajoki
Hannu Oittinen

Juupajoen Sammalniemessä koolla olleet noin 80 työtöntä eri puolilta maata eivät olleet pelkästään huvittelemassa luonnon-helmassa, vaan esillä oli näyttely omien yhdistysten kulttuuriharrastuksista ja paikan päällä jatkettiin kulttuurin parissa. Päivillä kokeiltiin mm. hiilipiirustusta ja kivien maalausta, esitettiin teatteria ja pidettiin leikkimieliset olympialaiset.

Kulttuurin ammattilaisen näkökulmaa päiville toi Hämeen läänin läänintaiteilija, valokuvaaja Harri Laakso ja työttömien edunvalvonnasta viritti keskustelua järjestön puheenjohtaja Lea Karjalainen.

Tapahtuman järjesti Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY, jonka järjestösihteeri Ritva Valli oli tyytyväinen tapahtumaan, joka oli ensimmäinen laatuaan yhdistyksen historiassa.

- Porukka on ollut sitä mieltä, että kyllä kannatti järjestää. Yhdistyksissä olisi ollut paljon enemmän näytteille asetettavaa, mutta valtakunnalliseksi kesätapahtumaksi tämä oli hyvä saavutus. Oikein iloinen yllätys oli raumalaisten nuorten Avenue-teatteri, joka esitti näytelmän Ganalin partalt, kertoo Ritva Valli.

Hänen mielestään tämä kaikki osoittaa työttömien yhdistystoiminnan tarpeellisuuden sekä työttömien sinnikkyuden toimia työn puutteesta huolimatta. Jos voimavaroja on, tehdään kesäisestä kulttuuritapahtumasta pysyvä käytäntö.

Kaikesta omasta ja järjestetystä ohjelmasta huolimatta Ritva Vallin kokemuksen mukaan tällaisissa tapaamisissa yksi on ylitse muiden. - Toisten työttömien tapaaminen, kokemusten vaihto ja uusien ystävyysuhteiden luominen ovat kuitenkin se tärkein asia, joka antaa voimia arkeen.

Osaanotto kulttuuripäivillä oli runsasta.

**Työtä
ihmisen ja
Itä-Suomen
puolesta**

Kari RAJAMÄKI

SUORA YHTEYS
EDUSKUNTAAN

**(09) 432 3135
050 511 31 35, (017) 555 4660
kari.rajamaki@eduskunta.fi**

Hyviä ja huonoja koukkuja ja loukkuja

Raumalainen Terttu Raja-aho opetti kurssilla kivimaalausta ja korimaalausta, joihin hän itse sai kipinän vasta pari vuotta sitten Rauman työttömien toimintakeskuksessa. Esillä oli upeita näyttöjä, joista osa ensikertalaisten tekemiä.

- Tämä on hauskaa, ei ollenkaan ryppyotsaista hommaa. Ja halpaa, sillä kiviä kyllä löytyy ja maaliksi käy mikä maali tahansa.

Olen myynyt näitä työttömien toimintakeskuksessa ja turisteille Rauman torilla, kertoo Terttu Raja-aho.

Hauskalta tämä taidelaji tosiaan vaikuttaa, sillä ensi kertaa kivimaalausta kokeilleet Leena Rahikainen ja Hilikka Hiltunen Kuhmoisten työttömien yhdistyksestä aikovat jatkaa harastusta kotiseudullaan.

- Tähän jää vähän liian helposti koukkuun, vaikka emme ole ennen kuulleetkaan koko asiasta. Eiköhän aloiteta Kuhmoisten yhdistyksessä jo tänä syksynä, tuumivat Rahikainen ja Hiltunen.

Mutta jos on työttömän elämässä myönteisiä koukkuja, on myös kielteisiä koukkuja. Työttömien yhdistystoiminnassa pitkään vaikuttanut Martti Virnes Mikkelistä on kiinnittänyt huomiota yhteen verokoukkuun näin budjettiriihen alla.

- Kun sain 500 päivän jälkeen uuden ansiopäivärahan, huomasin että päivärahan perusteena olevista tuloista vähennetään ensin viisi prosenttia eläkevakuutusmaksun takia. Kyselin selitystä työttömyyskassasta, liitosta ja verottajalta. Kaikki totesivat, että näin se vaan on eikä kukaan osannut esittää perusteluja, kertoo Virnes.

Hän kysyi myös eläkemaksun vähennysoikeutta verotuksessa, mutta se kuulemma ei koske työttömiä. Martti Virnes on tullut siihen tulokseen, että työttömät kärsivät tästä käytännöstä kolminkertaisesti.

- Ensin leikkaus alentaa päivärahaa, sitten tulevaa eläkettä ja kolmanneksi se nostaa veroastetta. Miten tällainen on mahdollista, kysyy Virnes veroalen, budjetin ja tupon suunnittelijoilta.

Toiminta vaatii pitkäjänteisyyttä

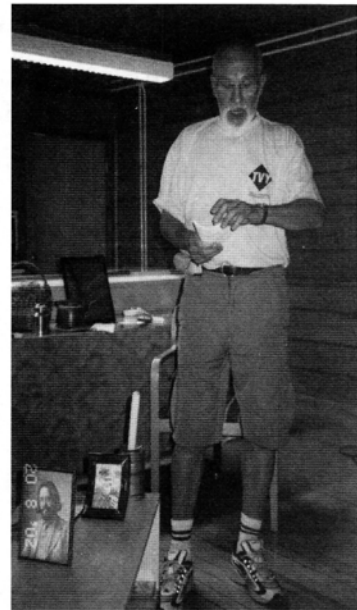
Työttömien yhdistystoiminnan tärkeys on laajasti tunnustettu asia. Yhtä laajasti ei ole tunnustettu sitä, että toimintaa vaatii myös pitkäjänteisyyttä ja siten rahaa.

Kajaanin työttömien yhdistyksen puheenjohtaja Esa Venäläinen tietää millaista on järjestää työttömien ruokalatoimintaa, harrastuksia ja tukityöllistämispaiikkoja rahan puutteen varjostaessa toimintaa.

- Toiminnanohjaajan palkkaukseen saimme toissa vuonna puolen vuoden palkan ja viime vuonna vain kolmen kuukauden palkan. Vastasin hommista vapaaehtoisesti, mutta syksyllä alkoi tehdä tosi tiukkaa. Esimerkiksi ruokalan ylläpito työllistää meillä seitsemän henkeä, joten toimintakeskuksissa on kyse pienen yrityksen pyörittämisestä. Tätä eivät kaikki rahoista päättävät viranomaiset tajua, muistuttaa Venäläinen.

Kirjanpito, palkat, verot, vuokrat ja omatoiminen varainhankinta vaativat pitkäjänteisyyttä, jonka menestyksellinen hoitaminen on joskus liian vaikeaa vaihtuvien vapaaehtoistyöntekijöiden varassa.

Vaikka työttömät ovat kulttuurin parissa luonnonhelmassa, eivät arkiset huolet päästä otteestaan. Mutta niiden huolien kanssa jaksaa paremmin, kun on latautunut hyvien harastusten ja ystävien seurassa.

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!
RAISION SEUDUN TYÖTTÖMÄT
ry

Kiitämme kuluneesta vuodesta
sekä toivotamme
Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
jäsenillemme, työttömille ja kaikille
yhteistyökumppaneillemme.

Kuopion Seudun Omatoimiset
Työnhakijat / EkoKuopio

TÄÄLTÄ LUMEN JA JÄÄN KESKELTÄ TERVEHTII JUANKOSKI

Jippii! Aina kannattaa yrittää! Juankosken Työttömät ry on saanut vuodeksi ESR -rahaa Työnohjaus- ja elämänhallinta –projektiin. Haimme ESR –projektirahaa, jotta pystyimme palkkaamaan työntekijän, joka ohjaa ja tukee yhdistykseen yhdistelmätuella työllistettyjä työntekijöitä. Toiminnan laajentuessa toiminnanohjaaja on kuormittunut liikaa eikä työnohjaukseen ja työntekijöiden tukemiseen ole riittänyt resursseja.

Juankoskella on asukkaita alle 6000, joista työttömiä on noin 300. Jäseniä yhdistyksellä on 160. Työttömien yhdistys on perustettu Juankoskelle vuonna 1994 ja toiminta on laajentunut pikkuhiljaa. Yhdistys työllistää noin kymmenen pitkäaikaistyötöntä yhdistelmätuella asiakaspalvelu-, keittiö- ja käsityötehtäviin. Yhdistyksemme tiloissa eli Silmussa toimii kahvio, kirpputori ja työpajatilat. Lisäksi työntekijät tekevät erilaisia käsitöitä housun lahkeen lyhennyksestä linnunpönttöön. Kaksi kertaa viikossa järjestetään työttömien ruokailu.

Työllistetyt ovat olleet pitkään työttöminä ja töihin tuleminen voi olla heille vaikeaa ja pelottavaa. Moni ei usko omiin kykyihinsä ja siksi saattavat jättää kokonaan työmahdollisuuden käyttämättä. Projektiohjaajan tehtävänä olisi työntekijöiden ohjaaminen, tukeminen ja motivoiminen työssä.

Projektin tavoitteina ovat työttömien aktivointi, syrjäytymisen ennaltaehkäisy, työntekijöiden itsetunnon tukeminen, tulevien työnsaantimahdollisuuksien parantaminen, työmotivaation nostaminen, oman työn tuloksista vastuunottamisen opettaminen, säännöllisen elämänrytmin ja normaalin työpaikan perussääntöjen omaksuminen.

Projektiohjaaja neuvottelee työvoimatoimiston kanssa työntekijävalinnoista ja ohjaa uudet työntekijät työtehtäviinsä. Työsuhteen aikana ohjaaja haastattelee työntekijöitä niin sanottujen arviointikeskustelujen merkeissä. Työntekijä ja ohjaaja arvioivat yhdessä, miten työ on sujunut ja mihin olisi hyvä kiinnittää huomiota jatkossa. Työntekijä tekee ns. itsearviointia sekä työilmapiiriin arviointia työsuhteen alkaessa, keskivaiheilla ja päättyessä. Työntekijällä voi olla omia tavoitteita, joita voidaan tarkastaa tulevissa keskusteluissa. Keskusteluissa huomioidaan myös tulevan työelämän suunnittelu, työntekijän halukkuus opiskella ja aktivoitumismahdollisuudet paikkakunnalla mikäli työntekijä jää työsuhteen jälkeen työttömäksi.

Projektin aikana on tarkoitus ottaa myös käyttöön kolmannen sektorin hoitonojhausmalli. Yhdessä sosiaalitoimen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa laaditaan ohjeet päihteenkäyttäjän hoitoon ohjaamiseen. Lisäksi ohjaaja alkaa valmistaa työntekijäkansiota, johon kerätään tietoa mm. työnhakuun, koulutukseen ja vapaa-ajan viettoon liittyvistä asioista. Projektiin kuuluu myös neljä koulutuspäivää, jotka on suunniteltu niin, että työllistetyt hyötyisivät mahdollisimman paljon niistä. Aiheina koulutuspäiville on mm. ”Omien vahvuuksien ja heikkouksien tunnistaminen” ja ”Mahdollisuuteni työelämässä – tulevaisuuden suunnitelmia”. Vuoden aikana syntyneestä materiaalista olisi sitten tarkoitus syntyä toimintamalli yhdistelmätukityöllistettyjen kanssa toimiville.

”EI SITÄ LUKEMALLA AVANTOUINTIA OPI, AVANTOON SE ON MÄNTÄVÄ”

Projektiohjaaja Kaisa Hinkkanen

Tärkein tavoitteemme

TYÖLLISYYS!

Tavoitteemme on työllistymistakuu ja ihmisille oikeaa työtä oikealla palkalla.

Eläke työkyvyttömille ja vajaakuntoisille työtä sosiaalisissa yrityksissä.

Sanomme selkeästi: kiitos EI vastikkeelliselle työttömyysturvalle, työllistämiselle vain työttömyyspäivärahalla.

Ihmisarvoinen elämä kuuluu kaikille.

VASEMMISTO
LIITTO
EDUSKUNTARYHMÄ
VÄNSTERFÖRBUNDET RIKSDAGSGRUPP

WWW.VASEMMISTOLIITTO.FI/EDUSKUNTARYHMÄ

Tavoite kolmekymmentä uutta työpaikkaa joka vuosi

TE-keskuksen rahoittama ja työttömien yhdistyksen hallinnoima Pestic-projekti alkoi

Kajaanin työttömien yhdistys on aloittanut Pestic-hankkeen, jonka tarkoituksena on löytää tekemätöntä työtä kartoittamalla eri organisaatioiden tarpeita ja etsimällä tarpeeseen sopivia työntekijöitä.

Projekti on TE-keskuksen rahoittama ja sen tavoitteena on löytää työpaikka noin 30 henkilölle vuosittain.

“Teemme yrityskäyntejä, joilla yritämme löytää tekemätöntä työtä“, projektivastaavaksi valittu Liisa Sivonen sanoo.

“Samalla haluamme kertoa työnantajille eri tukimahdollisuuksista, kuten työmarkkinatuesta ja yhdistelmätuesta. Läheskään kaikki työnantajat eivät tiedä niistä mitään, vaikka ne ovat hyviä työllistämismahdollisuuksia. Tekemätöntä työtä nimittäin on yllin kyllin, mutta ei palkan maksajia.“

Työvoimatoimisto aloitti jo viime keväänä piilotyöpaikkojen kartoituksen yrityksissä.

“Teemme yhteistyötä työvoimatoimiston ja Kajaanin kaupungin yhteis palvelukeskuksen kanssa, näin vältämme päällekkäiset yrityskäynnit, Sivonen kertoo.

“Piilevät työmarkkinat ovat kuitenkin tärkeä mahdollisuus ja se pitää käyttää.“

Ehkäistään syrjäytymistä ja työttömyyttä

Pestic-hanke oli alun perin Kajaanin työttömien yhdistyksen toiminnanjohtajan Arja Salmen idea, joka syntyi viime keväänä. Hanke on koettu tarpeelliseksi pitkäaikaistyöttömyyden lieventämiseksi ja syrjäytymisen estämiseksi Kajaanissa.

Hanke on toistaiseksi vasta alkutekijöissään, onnistumisesta on vielä vaikeaa sanoa sanaa suuntaan tai toiseen. Tähän mennessä on tehty pohjatyötä, eikä yhteydenottoja ole vielä ollut ruuhkaksi asti. Tarkoitus on seuraavaksi tiedottaa asiasta mahdollisimman laajalti.

Yhteydenottoja kaivataan työttömien lisäksi myös työllistämisestä kiinnostuneilta yrittäjiltä.

“Tärkeää on, että projektista hyötyisivät sekä yrittäjät että työttömät. Teemme työnhakijan kanssa työnhakusuunnitelmia, menemme mukaan työpaikkakäynneille sekä autamme tarvittaessa yrittäjiä mm. työsopimuksen teossa ja tukityöllistämiseen liittyvissä asioissa“, Sivonen kertoo.

“Projektin on tarkoitus jatkua vielä kaksi seuraavaa vuotta, mikäli määrärahat jatkuvat.“

Teksti: Juho Ahava

Karl-Gustaf Kunnas

TYÖTTÖMYYS VOI VIEDÄ TERVEYDEN

Työttömyys on yksiselitteisesti kielteinen, hyvinvointia vähentävä tekijä. Tämän tiedämme erittäin hyvin me, jotka olemme kokeneet työttömyyttä, ja näin on tutkimustenkin mukaan. Pitkittyessään työttömyys myös heikentää terveydentilaa. Näin vakuutti Stakes-tutkija **Matti Kortteinen** Ihmisoikeuspäivillä.

1980-luvulla työttömyysjaksot olivat lyhyitä. Tuolloin saatiin tutkimustulos, jonka mukaan henkilön hyvinvointi laskee nopeasti hänen menettäessään työnsä ja pysyy työttömyysjakson pituudesta riippumatta samalla tasolla, kunnes nousee taas työllistymisen myötä nopeasti entiselleen.

1990-luvulla tilanne muuttui, koska työttömyydestä tuli osalle kansaa pitkittyvä ja pysyväkin olotila. Tutkimustulokset osoittavatkin, että hyvinvointi alkaa edelleen laskea noin vuoden työttömyyden jälkeen ja varsinkin kahden vuoden kuluttua, kun ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha loppuu. Mitä pitempään työttömyys kestää, sitä useampi sortuu, vaikeudet kasaantuvat.

Työttömyyden myötä ainakin toimeentulo romahtaa, ehkä koko elämän perustakin. Tulee tunne, että on kärsinyt epäoikeudenmukaista kohtelua, mutta ei voi puolustautua mitenkään. Kulttuurissamme myös korostetaan itsellistä pärjäämistä. Oma asema, se, että ei selviäkään omin avuin, koetaan nöyryyttäväksi ja häpeälliseksi. Rankka kokemus hylkäämisestä nostaa esiin lapsena koetut nöyryytykset ja avuttomuuden tunteet.

Matti Kortteinen elävöitti esitystään katkelmilla materiaalista, joka oli kerätty työttömille suunnatulla kirjoituskilpailulla. Katkelmat koskettivat, tuntuivat piinallisilta. Toisen ihmisen kokemuksia, eri elämäntilanteessa olleen, ja silti oli kuin olisi paineltu omia kipupisteitä, pengottu esille menneiden vuosien tuskallisimpia tuokioita.

Työttömyyden vaikutus terveydentilaan

Työttömyyden pitkittyessä lisääntyvät pitkäaikaissairaudet, samoin toimintakykyä ja myös työkykyä haittaavat sairaudet. Jokaisella on omat ”kremppansa”, heikot kohtansa, jotka työttömänä pahenevat ja nousevat esiin. Sairastumisen, työkyvyn menetyksen ja sortumisen välttävät kuitenkin ne onnelliset, jotka eivät joudu taloudelliseen ahdinkoon ja jotka saavat tukea läheisiltään. Nämä läheiset voivat olla keitä tahansa, joiden kanssa voi surra; ei ole olennaista, onko henkilöllä esim. puoliso.

Tästä tulemme ilman muuta päätelmään, jota luennoitsija tosin ei esittänyt: **se tuki, joka pitää työttömän pystyssä, ja ne läheiset, joiden kanssa voi jakaa työttömyyden taakan, voivat löytyä myös työttömien yhdistyksestä.** Sieltä voi löytyä uusi vertaisryhmä silloin, kun sukulaisilta ja entisiltä työtovereilta ei ymmärtämystä heru.

Päivi Salminen

Pidetään yhtä - Ota yhteyttä!

sähköposti: sd@eduskunta.fi

puh. (09) 4321

kotisivu: www.sdp.fi/eduskunta

postiosoite: 00102 Eduskunta

Sosialidemokraattinen
eduskuntaryhmä

SOSIAALISELLE YRITYKSELLE LAAJEMPI KÄSITE

Me tarvitsemme Suomessa entistä vahvemmin uudistuneita ja erilaisia väyliä työllisyyspolitiikan hoitoon. Enää ei riitä pelkkä tavanomainen perustyöllisyydenhoito. Perinteisiä menetelmiä on jo kokeiltu riittävästi, ilman että olisi saatu pysyvämpiä tuloksia aikaiseksi. Tarvitsemme rakenteellisen työllisyyspolitiikan uudistuksen. Mutta ennen kuin ollaan siinä, uudistetaan edes näitä pienempiä osa-alueita.

Tänä syksynä on tulossa lakiesitys sosiaalisista yrityksistä. Avaus on uusi ja tervetullut suomalaisen työllisyydenhoidon kenttään. Sen periaatteet: 1) sosiaalinen yritys on liiketoimintaa, luotu vajaakuntoisten työllistämiseksi, 2) sosiaalinen yritys tuottaa tavaroita ja palveluita liiketoimintaperiaatteella, 3) henkilöstöstä huomattava osa (vähintään 30 %) on vajaakuntoisia, 4) jokaiselle maksetaan tuottavuudesta riippumatta alan palkkaa, 5) kaikilla työntekijöillä on samat oikeudet ja velvollisuudet yrityksessä. Lakiesitys pyrkii selkeyttämään sosiaalisen yritystoiminnan toiminta-alueita ja mahdollistaa toteutuessaan uudenlaisen työllisyydenhoidon.

Mutta mihin sijoittuvat jatkossa nykyisenlaiset esim. EkoKuopion kierrätystoiminta-periaatteella toimivat ”yhteisöyritykset” tai eri työpajojen ympärille muotoutuneet toiminnot. Nämä uudenlaiset työllistämistoiminnot ovat osoittaneet tarpeellisuutensa välittävänä ja kuntouttavana siltana paikallisessa työllisyyskentässä. Ilman näitä moni nuori, kuntoutettava tai pitkäaikaistyötön olisi jäänyt vaille matalantason kontaktia työelämään ja vaille työkokemusta siirtyessään eteenpäin omalla työurallaan.

Sosiaalisen yrityksen lainsäädännön sisälle on saatava mahtumaan myös nämä uudet työllisyydenmuodot, joissa pääasiallisesti työskentelee normaaleja työttömiä, useimmiten pitkäaikaistyöttömiä. Pitääkö pitkäaikaistyöttömyys, toistuvaistyöttömyys tai vaikeasti työllistettävyys tulevan lain kapean tulkinnan vuoksi alkaa tulkitsemaan uudelleen, että nämä yhteisöyritykset mahtuisivat uuden lainsäädännön suojaan. Olisi turhaa lähteä osoitteleman; ”pitkäaikaistyöttömillä on usein alkoholiongelmia ja masennusta, heillä ei ole sadan prosentin työkuntoa pitkän työttömyyden jälkeen, tai muuta vastaavaa”. Tämä olisi ihmisarvoa loukkaavaa suomalaisessa työllisyydenhoidossa.

Kolmannen sektorin panos työllisyydenhoidossa on ollut merkittävää. Se on tuonut uuden välittävän portaan työllistymiseen. Mielestäni ilman näitä välittäviä portaita ei rakenteellista työttömyyttä pystytä hoitamaan kunnolla. Uudet yhteisölähtöiset työllistämismuodot ovat mallintaneet toimivan työmuodon, jossa on mukana yhdistysten, julkisen sektorin ja yritystoiminnan välimaastoon sopiva toimintamuoto. Kuitenkin työskentelymalli toimiakseen pitkäjänteisesti tarvitsee tuekseen selkeämmän viitekehksen ja tukevamman rahoitus pohjan. Tähän sosiaalisen yritystoiminnan viitekehys on tervetullut uudistus.

Meillä kaikilla on oikeus työhön. Lainsäädäntö pitää rakentaa niin, että se palvelee ihmisiä. Että se Palvelee ihmisten parempaa mahdollisuutta elää ja hallita oma elämää, tässä meidän kunkin omassa arvokkaassa arjessa.

Kuopiossa 19.11.2002

Irja Sokka

ÄÄNESTÄ SINULLA ON MAHDOLLISUUS VAIKUTTAA

Maaliskuussa meillä Suomessa on sitten taas eduskuntavaalit. Työttömien ja muidenkin köyhien yleiseksi sanonnaksi on tullut; ”En äänestä, sillä ei ole mitään vaikutusta “!

Hyvät työttömien yhdistysten aktiivit!

Meidän tehtävänä on vakuuttaa kaikille ihmisille äänestämisen tärkeyttä. Jokaisen äänestäminen ja mielipide on tärkeää ja ei pelkästään edustajaehdokkaan nimeä raapustettaessa vaan myös vaalien jälkeen. Yhteydenpito edustajiin vaalien välillä on välttämätöntä. Nykyisellä sähköpostisysteemillä se on helppoa ja nopeaa.

Jokainen meistä tuntee ainakin yhden kansanedustajan istuvasta eduskunnasta ja varmasti seuraavastakin. Ja ellemme tunne, meidän on syytä tutustua. Kutsukaa edustajaehdokkaita alueiden kokouksiin ja vaikkapa omaan yhdistykseen. Järjestäkää tilaisuuksia ja avatkaa ovet kaikille ehdokkaille juttelemaan meidän ihmisten kanssa. Olen varma siitä, että mikäli kaikki työttömät ja muutoin köyhät saataisiin äänestämään eduskuntamme kokoonpanosta, useampi ymmärtäisi vähäosaisia ihmisiä entistä paremmin. LK

TYÖTTÖMIEN IX IHMISOIKEUSPÄIVÄT

JÄRVENPÄÄN SEURAKUNTAOPISTOLLA 20. – 23.10.2002

Työttömien ihmisoikeuspäivät on vuosittainen valtakunnallinen tapahtuma, joka jo yhdeksättä kertaa keräsi työttömiä kaikkialta maasta keskustelemaan yhteisistä asioista, kuuntelemaan asiantuntijoiden puheenvuoroja, saamaan voimaa arkeen ja viihtymään. Järjestäjätahoja on kolme: Kirkon Diakoniayhdistys, Järvenpään seurakuntaopisto ja Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry.

Kirkon aloitteesta

Kirkon puolelta vastuun kantaa **Kirkkohallituksen diakonia- ja yhteiskuntatyö**. Eri puolilla maata paikallisseurakunnat taas kustantavat oman alueensa työttömien osallistumisen ja järjestävät kyytejä. Kirkko ei yhteiskuntatyönsä sihteerin, työttömien ihmisoikeusasiantuntijatyöryhmän puheenjohtajan, pastori **Ilkka Sipiläisen** mukaan edellyttäisi, että päivillä on oltava myös hengellistä ohjelmaa, sillä työttömien aseman parantaminen on jo sinällään Jumalan valtakunnan työtä, mutta osallistuvat työttömät haluavat myös hengellistä evästä. Tänä vuonna sitä sai aamuhartauksien lisäksi yhteislaulutilaisuudesta.

Sipiläisen mukaan maailman eri kirkkoja yhdistää se, että ne vastustavat uusliberalistista ideologiaa, jonka ollessa vallalla kärsivät kehitysmaiden ihmiset ja luonto mutta yhtä lailla Suomessa perusturvan varassa olevat ihmiset. Kansalaisella tulisi olla täydet perusoikeudet muutenkin kuin työn kautta.

Puitteet seurakuntaopistolta

Järvenpään Seurakuntaopiston johtajan **Jarmo Kökön** mukaan päivillä on kolme tavoitetta: poliittinen eli työttömien edunvalvonta, ihmisoikeuksiin liittyvä sekä työelämän pelisääntöihin keskittyvä. Opisto tarjoaa tapahtumalle ulkoiset puitteet ja huolehtii moninaisista käytännön järjestelyistä, jotka liittyvät esimerkiksi toimintojen jakamiseen eri tiloihin, ruokailuun ja majoitukseen. Seurakuntaopiston väelle IHMO on varmasti suuri ponnistus siitä riippumatta, missä tehtävissä kukin työskentelee. Esimerkiksi siistijät kertoivat, että opiskelijoiden lähdettyä sys-lomalle ja tyhjennettyä sen ajaksi huoneensa niissä kaikissa tehtiin perussiivous.

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

Työttömät pääroolissa

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry on tietenkin oikea taho kertomaan, mitkä ovat työttömien kannalta ajankohtaisia, käsitteitä ja lisätietoa vaativia asioita. Puheenjohtaja **Lea Karjalainen** nosti esiin tekeillä olevat työttömyysturvan kokonaisuudistuksen ja työvoimapalvelulain, joihin työttömien kannalta liittyy ongelmia. Kanavatyöskentelyssä useimmat vetäjät olivat TVY:n hallituksen jäseniä. Julkisuuteen annettiin myös kannanotot sekä karenssista että pakosta allekirjoittaa työnhakusuunnitelma. Aivan olennainen asia päivien onnistumiselle ovat tietenkin TVY:n jäsenyhdistysten jäsenet, päivien osallistujat, jotka innokkaasti osallistuvat työskentelyyn. Keskusteluun varattua aikaa ei taida koskaan olla tarpeeksi, niin moni haluaa tuoda asioihin oman näkökulmansa. Ihmisoikeuspäivät on TVY ry:lle ehdottomasti vuoden merkittävin koulutustahtuma, totesi puheenjohtaja avajaispuheenvuorossaan.

Avajaiset

Maanantain avajaistilaisuudessa esitti Lea Karjalainen TVY ry:n tervehdyksen. Hän totesi muun muassa: ”Sosiaali- ja työttömyysturvan muutosten karuselli on vienyt uskottavuuden hallituksen harjoittamalta talous- ja sosiaalipolitiikalta ja näin aiheuttanut paineita ihmisten mielenterveydelle sekä luonut heidän elämäänsä epävarmuutta ja pelkoa tulevaisuudesta. Tässä muutosten sumassa pyritetään myös kaikkia niitä, joiden pitäisi työnsä takia hallita lukemattomia pykälää.” Puheenjohtaja arvosteli myös työministeriötä ja Valtion Taloudellista Tutkimuskeskusta pyrkimyksistä muuttaa perusturva vastikkeelliseksi muiden maiden mallien mukaan, unohtaen kokonaan, että ihmisten oikeastaan pitäisi saada hyvä työ ja palkka, jolla tulisi toimeen.

Kirkon tervehdyksen toi yhteiskuntatyön sihteeri Ilkka Sipiläinen. Hän totesi, että ”täydet ihmisoikeudet, joihin kuuluu myös toimeentulo, eivät saa riippua siitä, onko ihmisellä työtä vai ei. – – Kristillisen uskomme sanoma on, että jokainen ihminen on mittaamattoman arvokas, Jumalan kuva, on hän sitten rikas tai köyhä, työtä vailla, vajaatyöllistetty tai työllistetty.”

Seurakuntaopiston tervehdyksen esitti johtaja Jarmo Kökkö. Hänen mukaansa Suomessa on taipumus muuttaa arvonpohjaa radikaalisti. Heilahdus pois hyvinvointivaltiosta on ollut voimakas. Keskustelu, jota ihmisoikeuspäivilläkin käydään, on siksi tärkeää.

Tampereen yliopiston työpolitiikan professori Pertti Koistinen puhui aiheesta ”Hyvää työtä ja oikea palkka”, joka oli valittu tämän vuoden IHMO:n tunnukseksi. Hän totesi, että työllisyystavoitteesta puhutaan yleisesti, mutta kysyi heti perään, onko se todellinen tavoite vai vain keino uudistaa poliittinen valtakirja. Työllisyysasteen lisäksi tulisi puhua myös työllisyyden laadusta. Erityisesti Koistinen painotti uusien ratkaisujen tarvetta hoiva-alalla. Omien lasten hoitamista arvostetaan, mutta myös omaisten hoitaminen olisi nähtävä arvokkaana työnä, jonka tulisi antaa sosiaalisia oikeuksia.

Avajaistilaisuuden musiikista vastasi Jaakko Löytty, joka muun muassa esitti tulkintansa Kainuun maakuntalaulusta.

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

Ajanvietettä

Maanantain IHMO päättyi illanviettoon, jonka ohjelmasta vastasi vantaalainen ryhmä ”Joutavat”. Oli vahvistuksena kyllä väkeä muualtakin kuin Vantaalta. Tiistain illanvietossa ei ollut ohjelmaa, mutta tanssiorkesteri About 4 Gentlemen soitti, urheiluhallin toiseen päähän oli kyhätty tanssilattia ja toisessa päässä oli iltapalapöytä.

Luentoja

Jo mainitun professori Pertti Koistisen lisäksi Ihmisoikeuspäivillä luennoi myös Stakesin tutkija Matti Kortteinen, jonka aiheena tiistaina oli ”Mikä pitää työttömän jaloillaan ja mikä kaataa hänet?” Myös joihinkin kanaviin oli kutsuttu vetäjien lisäksi muikin asiantuntija-alustaja. Muuten alustajat olivat TVY ry:n hallituksen jäseniä.

Kanavat

Kanavatyöskentely on tärkeä osa Ihmisoikeuspäiviä. Osanottajat ovat saaneet valita jo ilmoittautumisen yhteydessä oman kanavansa sekä myös varavaihtoehdon. Valitettavasti osa ei tätä valintaa tee, mistä seuraa huolta järjestäjille, näiden henkilöiden merkittävä nimiään listoihin vasta avajaispäivänä. Ryhmälle varattu tila voi käydä ahtaaksi, ja toiminnan luonnekin saattaa olla sellainen, että ryhmä olisi pidettävä pienenä.

Kanavien aiheet ovat työttömien ajankohtaisia aiheita, tänä vuonna kansalaispalkka, kuntouttava työtoiminta, työllistämistakuu, EU-maiden työttömyysturva ja vielä työttömän hyvä elämä, joka jakaantui voimavaraistamisryhmään, sosio- ja bibliodraamaan ja kirjoittavaan ryhmään. Maanantaina kanavat järjestäytyivät, ja alitajunta saatiin jo työskentelemään aiheen hyväksi. Varsinainen työpäivä oli tiistai. Keskiviikon päätöstilaisuudessa esitettiin yleisölle ja poliittisille päättäjille tulokset, mikäli sellaisia tuloksia oli, että ne soveltuivat yleisötilaisuuteen. Päivien tuloksia olivat kommentoimassa ensin ministerit Maija Perho ja Tarja Filatov, sitten kansanedustajaryhmä: Anne Huotari (Vasemmistoliitto), Jouko Jääskeläinen (Kristilliset), Rauha-Maria Mertjärvi (Vihreät), Jouko Skinnari (SDP), Raija Vahasalo (Kokoomus) ja Jaana Ylä-Mononen (Keskusta).

Lomalla

Työttömille osallistujille päivät ovat pientä hemmottelua. Itselle kaikki matkoja myöten on ilmaista. Saa syödä vähän paremmin kuin yleensä. Ainakin naisihmiset nauttivat jo siitä, että ei tarvitse ajatella kotitöitä yhtään. Opiston modernit ja kauniit tilat ovat vähän toista kuin ne teollisuushallit, joissa moni työttömien yhdistys asustaa, ja silmä lepää myös opiston kauniissa pihapiirissä. Muiden osallistujien kanssa tunnetaan yhteyttä, joka tekee lähestymisen helpoksi.

Kaikkien työttömien asialla

Kaikki tuo on mukavaa mutta ei kuitenkaan päätarkoitus. Kyllä mukana kuitenkin ollaan ensisijaisesti siksi, että IHMO nähdään tärkeänä vaikutuskanavana. Asiat, joita käsitellään, ovat tärkeitä työttömille, ja täällä on mahdollisuus yrittää halutesaan vaikuttaa niihin kannanottoihin, joita IHMO laskee julkisuuteen. Media ja valtiovalta myös antavat näille lausunnoille arvoa, niin koetaan.

Liekö Suomessa muita laajoja edunvalvontafoorumia, joissa osallistujat olisivat yhtä kiihkeästi mukana kuin työttömät ihmisoikeuspäivillään? Ne heistä, jotka ovat tänne päätyneet, ovat kaikki käyneet työttömyyden lisäksi läpi myös sellaisen henkilön kehityksen, että ovat löytäneet työttömän identiteetin, ja yleensä se on tapahtunut työttömien paikallisyhdistyksen myötävaikutuksella. Joka tapauksessa he ovat löytäneet paikkansa myös työttömien järjestötoiminnasta. Nämä ihmiset tiedostavat, että joukkotyöttömyys on suuri yhteiskunnallinen vääryys, ja ymmärtävät yhteisen edunvalvonnan tarpeen ja oikeutuksen. Rahasta puhutaan paljon, mutta täällä ei olla vain rahan ja muiden aineellisten etujen vuoksi. Kysymys on myös ihmisarvosta ja ihmisoikeuksista ja itse kullakin vielä tragediasta, joka kuuluu oman elämän suurimpiin. Siksi voivat välillä kyyneleet valua poskille, estämättä kuitenkin keskittymistä yhteiseen asiaan.

Päivi Salminen

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

”JOUTAVIA” MUTTA AIKAANSAAVIA

Vantaan Työttömät ry:n ohjelmaryhmä on esiintynyt Floridassa asti. Työttömillekin on moni asia mahdollinen, kun vain toimitaan yhdessä yhteisten tavoitteiden hyväksi.

Ihmisoikeuspäivien ensimmäisen päivän illanvietosta vastasi ohjelmaryhmä ”Joutavat” Vantaan Työttömät ry:stä. Vahvistusta oli kyllä haettu muualtakin. Ohjelma koostui runoista, lauluista, sketseistä ja itämaisestä tanssista. Suomalais-eestiläinen hääpuhekin kuultiin. Runotekstit olivat klassikkorunoilijoiden kynästä paitsi Marja-Leena Kulpin esittämät, jotka olivat omaa tuotantoa.

”Joutavat”-ryhmän toiminnan aloitti Vantaan näyttämöltä työttömäksi jäänyt ohjaaja Erkki Mäensivu. Aluksi esitettiin työttömille sopivia lauluja, erityisesti Veikko Lavia suosittiin. Sitten päädyttiin ilmaisutaidon ryhmäksi, joka on esittänyt useita näytelmiäkin. Nykyään näytelmät ohjaa Ani Hassinen. Parhaillaan on tekeillä Veikko Huovisen novelleihin perustuva kappale, joka esitetään helmikuussa Vantaan teatteripäivillä.

Ryhmä toimii nyt yhdeksättä kauttaan, ja sitä vetää Tuula Saastamoinen. Hän kertoo ryhtyneensä näyttelijäksi vasta ryhmän myötä, 50-vuotiaana. Jäsenistä suuri osa on pysynyt koko ajan mukana. Alkuunkin oltiin ikääntyneitä työttömiä, ja ikää vain tulee lisää. Nuoria on välillä saatu mukaan, mutta he ovat työllistyneet ja lähteneet ryhmästä. ”Joutavat”-nimi ei oikein sovi eläkeläisryhmälle, huolehtii Tuula tulevaisuudesta.

Vierailuesityksistä ensimmäinen tehtiin Mäntyharjulle, ja se oli rohkaiseva: paikallisen harrastajateatterin edustajat ja kulttuurilautakunta kukittivat ryhmän ruusuin. Vierailun ylläkkeenä olivat olleet mäntyharjulaiset tuttavat. Sitten on matkustettu ulkomaita myötä paikkoihin, joihin ryhmän jäsenillä on siteitä: Ruotsin Huddinge oli toisen vierailuesityksen kohde, sitten mentiin jo Espanjan aurinkorannikolle, jossa yhdellä esiintyjistä oli kesäpaikka, ja seuraavaksi peräti Floridaan, missä oli sukulaisia. Suomen ja Norjan pohjoisosissa on oltu kiertueella.

Ryhmä on myös avustanut televisio-ohjelmissa: sarjoissa kuten Kotikadussa ja kilpailuissa. Myös elokuvien tekoon on osallistuttu, esimerkiksi Aleksis Kivestä kertovaan. Tällä tavoin on kerätty rahaa, ja Vantaan Työttömät ry on hyväksynyt sen, että palkkiot ovat jääneet ryhmän omaan käyttöön matkakassaa kartuttamaan. Myös pieniä avustuksia on saatu, esimerkiksi Vantaan kulttuuritoimelta.

Päivi Salminen

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

**Kaenuun aluvevastoova toivottaa
kaikile Kaenuulaisile työttömille
Hyvvee Jouluva ja Onnellisempoo
Uuttavuotta.**

Joulukarensia kaikille kansalaisille!

**Tervehtien
Hartolan kuningaskunnan työttömät.**

IHMISIÄ IHMISOIKEUSPÄIVILLÄ

Jouko Inkinen oli ollut 23 vuotta töissä yksityisessä puhelinlaitoksessa, kun 90-luvun alun lama tuli ja työnantaja antoi loppu-tilin kymmenelle työntekijälle. Näistä kolme ei päässyt eläkeputkeen. Ei Jouko työttömyydestä ole katkera, mutta se on kyllä jäänyt kaivelemaan, että hän ei saanut edes erorahaa. Puhelinalan töihin hän ei ole enää päässyt - pitäisi olla tietoliikenneinsinööri, Jouko tuumasi. Hän on tehnyt pätkätöitä eri aloilla, pisimmillään 10 kk.

Nyt Jouko on Mäntyharjun Työttömien Toimintajärjestö ry:n varapuheenjohtaja ja toiminnanohjaaja. Yhdistykseen oli vaikeata saada ensimmäinen toiminnanohjaaja, mutta tämän vuoden tammikuun keskivaiheilla kuitenkin saatiin ja peräti kaksikin, jotka molemmat ovat yhdistelmätuella. Muita palkattuja työntekijöitä ei yhdistyksellä ole. Työttömät järjestäytyvät heikosti Mäntyharjullakin: jäseniä on n. 60 eli vain runsas kymmenesosa seudun työttömistä.

Jouko on varsin tyytyväinen yhdistyksen valoisiin kokoontumistiloihin. Puupajassa saa käyttää ilmaiseksi erilaisia puuntyöstökoneita, jotka ovat lähinnä käsikäyttöisiä; puutavaraa saadaan teollisuuslaitokselta, joka tekee huonekaluja. Kangaspuita on kahdeksat; niitä ovat yksityishenkilöt lahjoittaneet.

Työttömien yhdistyksen lisäksi Jouko toimii SPR:n ensiapuryhmässä, Mäntyharjun nuorisoseurassa sekä kansalaisopiston urheilupiirissä, jota nimitetään ”Kirkonkylän pyllistykseksi”. (Joku oli näet tokaissut piiriläisten harrastuksesta: ”Ai työ siellä pyllistelehte.”) Jouko korosti, että kun ei ole työtä, pitää vaikka harrastaa. Ilmaisiakin harrastuksia on kyllä. Sängynpohjalle ei ainakaan saa jäädä, ja toivoa ei pidä menettää.

Heikki Mäntynen on Hervannan Seudun Työttömien toiminnanohjaaja Tampereelta, **Teuvo Salonen** taas Ylöjärven Työttömien entinen puheenjohtaja. Molemmat arvostelivat kotipuolensa terveydenhuoltoa: sairaalapaikkoja on vähennetty, mielenterveysongelmaisia on heitteillä. Vanhustyön huono palkkaus ja liian pieni työntekijämäärä saavat nuoret alalle valmistuvat hakeutumaan töihin ulkomaille, mikä kostautuu tulevaisuudessa. Toinen esiin noussut asia oli yritysten myyminen ulkomaalaisille – kun vaikkapa ruotsalainen yritys ostaa suomalaisen, siirretään muutama osaava työntekijä Ruotsiin ja muut joutuvat työttömiksi. Esimerkiksi ruotsalaisomistus entisessä Valmetissa on muutenkin vaikea hyväksyä.

Teuvo toivoi uusia jäseniä yhdistykseensä, varsinkin sellaisia, jotka myös toimisivat, ja mielellään nuoriakin. Jo pian kymmenen vuotta on ”katseltu liiaksi samoja naamoja”.

Heikki kertoi yhdistyksensä pyrkivän auttamaan työttömien työllistymistä oikeisiin töihin oikealla palkalla tarjoamalla mahdollisuuksia parantaa ammattitaitoa. Ajankohtaisia olivat ATK-kurssit, opiskelijoita vain odotettiin lisää.

Ylöjärven työttömien varapuheenjohtaja **Ahti Heinonen**, joka Ihmisoikeuspäivien aikaan kantoi yhdistyksen puheenjohtajan vastuuta, kuuluu Tampereen Kairos-ryhmään, jonka perusti yhteiskuntatyön pastori Seppo Kjellberg. Kairos on yleiseurooppalainen liike, jonka tunnus kuuluu: ”Loppu uusliberalistiselle globalisaatiolle. Toisenlainen maailma on mahdollinen.” Liikkeen strategia on kaksijakoinen: toisaalta paikallistasolla suositaan esim. yhteisöjä, joissa rahaa käytetään mahdollisimman vähän, toisaalta pyritään poliittiseen vaikuttamiseen. Ahti on keskittynyt jälkimmäiseen. Vuonna 1999 hän osallistui Brysselissä Euroopan Kairoksen kokoontumiseen.

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

Kaarinan Työttömät ry
tervehtii lämmöllä kaikkia lajitovereita.
Pitäkää toisistanne huolta, kukaan tai
mikään muu ei sitä tee !

Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta!
Sodankylän Työvoimareserviläiset

IHMISIÄ IHMISOIKEUSPÄIVILLÄ

Riitta Kellosalo-Niemi ja **Esko Partanen**, joista jälkimmäinen on Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön hallituksen jäsen, olivat tulleet Ihmisoikeuspäiville Kokkolan Työttömät ry:stä. Yhdistyksessä toimii hyvin esimerkiksi ruokala. Siellä käy päivittäin 40-50 ruokailijaa syömässä kahden euron hintaista ruokaa. Kerran kuukaudessa ruoka on yllättäen ilmainen. Kuulemma päivämäärä pystytään pitämään salaisuutena. Välillä tarjotaan eri kansallisuuksien ruokia, sillä yhdistyksen työntekijöinä on venäläisiä, vietnamilaisia, sudanilaisia, iranilaisia ja irakilaisia suomalaisten lisäksi. Yhteistyökumppaneita kutsutaan tutustumiskäynneille silloin, kun on eksotista tarjottavaa. Käyntien tarkoitus on tutustuttaa esim. TE-keskuksen, työvoimatoimiston, seurakunnan ja kaupungin edustajat yhdistyksen väkeen ja näin "antaa työttömille kasvat".

Esko Partanen painotti, että työttömien yhdistyksissä ei aina ymmärretä, miten hyvä yhteistyökumppani voi seurakunta olla. Huonoilla henkilösuhteilla voidaan tyrehdyttää kirkon avustukset. Niidenkin työttömien yhdistyksissä toimivien, jotka eivät henkilökohtaisesti jaa kirkon ideologiaa, pitäisi ajatella yhdistyksen etua enemmän kuin omia pyrkimyksiään ja näin suosia yhteistyötä seurakunnan kanssa. Kokkolassa on seurakunta avustanut työttömiä monin tavoin. Esimerkiksi on täksi vuodeksi saatu 20 000 €, jolla täydennetään EU-ruokapaketteja. Jako on kerran kuukaudessa, ja n. 700 henkeä hakee tällöin pussin, jonka arvo kirkon avustuksen ansiosta on n. 80 mk. Ulkomaalaisetkin ovat löytäneet nämä ruokapaketit. Seurakunta myös kustantaa työttömille retkiä, matkoja, leirejä ja tapahtumia sekä niihin liittyvää tarjoilua ja avustaa myös harrastustoimintaa.

Keskiviikon aamuhartaudessa kauniissa Agricolan kappelissa **Sirkka-Liisa Iivanainen** puhui aiheesta "Kenen leipää syömme". Maailmassa on paljon aliravitsemusta, vaikka elintarvikkeita tuotetaan niin paljon, että niistä riittäisi kaksi kiloa päivässä jokaiselle ihmiselle. Sirkka-Liisa luki Raamatusta ruokkimisihmeen: kuinka Jeesus ravitsi suuren ihmisjoukon viidellä leivällä ja kahdella kalalla. Hän myös muistutti leivän arvosta: siihen on uhrattu monta elävää siementä, ja moni ihminen viljelijästä kauppiaseen on tehnyt työtä, jotta voisimme sen huolettomina syödä.

Sirkka-Liisa ja **Paula Aholainen** ovat Varkauden Seudun Työttömät ry:stä. Sirkka-Liisa, joka on yhdistyksen puheenjohtaja, kertoi, että ajankohtainen huoli omassa yhdistyksessä oli, saataisiinko toiminnanjohtajan palkkarahat TE-keskukselta ja RAY:ltä myös ensi vuodeksi. Muuten yhdistykseen kuului varsin hyvää. Toimintaa on monenlaista: matkoja ja retkiä, kaupungin kustantamaa voimistelua sekä vedessä että salissa, teemapäiviä, kansanedustajien vierailuja jne. Jäsenten käytössä on kangaspuut, tietokoneita ja kopio-kone. Kahtena päivänä viikossa järjestetty ateria on tuonut uusia jäseniä.

Paula kuittasi Sirkka-Liisan selostuksen jälkeen oman osuutensa iloisesti hymyillen: "Minä oon käyttännä näitä palveluja."

Keskustelumme tai oikeastaan siinä esiintyvä Paulan kotikylän nimi väräytti vieressä istuvan professori Pertti Koistisen herkimpiä kielii, sillä hän on aikoinaan riiannut samassa kylässä ensimmäistä tyttöystävänsä, jonka nimeä hän nyt ryhtyi arvuuttelemaan Paulalta: ensimmäinen vihje oli, että tyttö oli asunut lammen rannalla. Vihjeitä tuli muitakin, mutta Paulalla ei "sytyttänyt", ja hauskaa riitti Pertin mekastaessa, että Paula valehteli kotikylänsä, sillä itse hän kuulemma osaisi edelleen kyseisen lammen rannalle vaikka ajaen autoa silmät kiinni.

Päivi Salminen

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

IHMO-kanava 1

KANSALAI SPAL KKA-PERUSTULO

TVY ry:n kantaa kansalaispalkkaan ei ollut aiemmin määritelty, joten nyt tehtiin uraauurtavaa työtä. Kanavaa vetivät Leila Pyhtinen Posion työttömistä, Seppo Kiiskinen Lieksan työttömistä ja Seppo Leppälä Nastolan työttömistä. Kaikki kolme ovat TVY ry:n hallituksessa.

Kehityssuuntia

Alustuksen piti Stakesin tutkija Jouko Karjalainen. Hän totesi, että 1980-luvulla laadittiin Suomessa lakeja, jotka olivat ”kypsin hyvinvointivaltion toteutumia” ja näyttivät johtavan kohden perustuloa. 1990-luvulla nousi tärkeimmäksi tavoitteeksi kuitenkin talouden ja työmarkkinoiden tehokkuus.

Vuonna 1993 luotua työmarkkinatukijärjestelmää voidaan pitää taitekohtana. Kannustinloukkutyöryhmä kantoi huolta siitä, että hyvä perusturva vähentää yhteiskunnan tehokkuutta. Vallitsevaksi ajattelutavaksi tuli, että talouselämän globaaleihin muutoksiin on mahdotonta vaikuttaa, joukkotyöttömyys on pysyvää ja ihmiset on saatava hyväksymään entistä heikkomat työehdot. Lyhyellä aikavälillä palkkojen ja työehtojen alentaminen ja epätyypilliset työsuhteet voivatkin vähentää ”täystyöttömyyttä”, mutta järjestelyt jäävät helposti pysyviksi ja vahvistavat työmarkkinoiden muuttumista työvoiman kannalta yhä epätydyttävämpään suuntaan. Yhteiskuntaa aletaan esimerkiksi pyörittää yhä enemmän tukityöllistettyjen avulla. Pitkällä aikavälillä työllisyys ei paranekaan, työttömyyttä vain kierrätetään.

Keskustelussa vähimmäisturvan tasosta on ollut kaksi päälinjaa. Toisen mukaan sen tulisi olla sidoksissa kansaneläkkeiden tasoon. Nykyään hallitsee toinen linja, jonka mukaan tasoa ei tulekaan määrätä sen mukaan, millä ihminen tulee toimeen, vaan tulon on oltava niin pieni, että ihmiset ovat pakotettuja ottamaan vastaan työtä työmarkkinoiden ehdoilla. Tätä kutsutaan aktiiviseksi sosiaalipolitiikaksi. Se edellyttää, että ihmiset alkavat yhä enemmän joustaa työmarkkinoiden vaatimusten mukaan. Joka tapauksessa jäljellä on kuitenkin se ongelma, että 15 000 avointa työpaikkaa on hakemassa lähes puoli miljoonaa työnhakijaa”, totesi Karjalainen kuitenkin alustuksensa lopuksi.

Kanavan tulokset ja palaute

- Perustulon tulisi kuulua kaikille yli 17-vuotiaille Suomessa asuville ihmisille. Sitä tulisi nauttia työnhakijoiden, opiskelijoiden, eläkeläisten ja sairaiden sekä kaikkien muidenkin, joiden tulot olisivat perusturvaa pienemmät. Se korvaisi toimeentulo-, työmarkkina-, opinto- ja asumistuen. Asumislisä ja lapsikorotus kuitenkin säilytettäisiin.
 - Perustulon taso olisi 700 € / kk.
 - Ongelmia aiheuttaisi ristiriita ay-liikkeen kanssa sekä poliittisen tahdon puute.
- Päätöstilaisuudessa tulokset esitti Matti Nygren.

Palaute

Työministeri Tarja Filatov totesi, että itse asiassa työmarkkinatuesta on muodostunut kansalaispalkka. Yhtenäinen perusturva on tarpeen, mutta kaikille sitä ei voida automaattisesti maksaa, sillä sitä budjetti ei kestä. Ministeri yritti laskea puhelimensa laskimella, paljonko valtiolle tulisi kuluja, jos työmarkkinatuki maksettaisiin kaikille, mutta puhelimen kapasiteetti ei riittänyt. Lisäksi kansalaispalkka voisi johtaa siihen, että valtio vetäytyisi vastuusta ja korvaisi sen rahalla.

Sosiaali- ja terveysministeri Maija Perho oli pitkälle samaa mieltä. Hän totesi, että on kuitenkin harkittava, mikä lasketaan työksi ja oikeuttaa perinteisesti työstä tuleviin etuuksiin.

Kansanedustajista Mertjärvi kannatti kansalaispalkkaa, joka hänen mukaansa ei tulisi nykyistä järjestelmää kalliimmaksi. Muut olivat paremmin ministerien linjoilla.

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

Kuntouttavan työtoiminnan kanavaa vetivät Raision työttömien Kari Hanka ja Kajaanin työttömien Esa Venäläinen, molemmat TVY ry:n hallituksen jäseniä. Tähän kanavaan oli eniten ilmoittautuneita. Kun toiminta maanantaina käynnistyi, oli vaikeuksia löytää tuoli kaikille sisään pyrkijöille.

Kokemuksia nuorten työllistämisestä

Alustajana oli Saila Aho-Mantila. Hän on 1994 ollut Pohjanmaalla aloittamassa neljän kunnan yhteistä työpajatoimintaa. Suomen liityttyä EU:hun nuorten ja aikuisten toimenpiteet erotettiin toisistaan, ja kyseinen toiminta kohdennettiin tuolloin nuorille. Nyt Aho-Mantila vaikuttaa valtakunnallisessa työpajayhdistyksessä toiminnanjohtajana.

Hän selvitti aluksi, että kesäkuun loppuun mennessä olisi ollut noin 100 000 aktivointisuunnitelman ehdot täyttävää henkilöä, mutta suunnitelmia on tehty vasta runsas 14 000 kpl, ja runsas 1 200 niistä, joille se on tehty, on osallistunut varsinaiseen kuntouttavaan työtoimintaan. Hitaus johtuu ennen muuta resurssipulasta; työvoimatoimistoihin ei ole lisätty työntekijöitä kytälain voimaantulon jälkeen. Sopivia paikkojakaan ei ole tarjolla; tarvittavaa tukea ei aina ole sisällytetty työhön. Järjestelmän toimivuudesta on vielä aikaista tehdä johtopäätöksiä; niiden aika on ehkä parin vuoden päästä.

Aho-Mantila haluaa nähdä kytälain mahdollisuutena eikä haluaisi puhua sen yhteydessä oikeudesta eikä pakosta. Sen pitäisi täyttää asiakkaan odotuksia. Ongelmia tulee, jos eri osapuolilla on ristiriitaiset odotukset: asiakkaalla, viranomaisilla, yhteiskunnalla, vielä työtoiminnan järjestäjällä ja työnantajallakin. Asiakkaan omat odotukset vaikuttavat siihen, miten hän kokee käynnin. Kytä on laadukasta, jos se täyttää asiakkaan yksilölliset tarpeet. Joillekin riittää kevyt ohjaus, joku tarvitsee enemmän tukea.

Alustajan oma kokemus on nuorten parista. Hän totesi, että 40 % työttömistä nuorista on vailla ammatillista koulutusta. Negatiivinen suhtautuminen työvoimatoimistoon ja sosiaalitoimeen on yleinen.

Aho-Mantilän kysymys, miksi on myös työpaikkoja, joita ei pystytä täyttämään, aiheuttaa vilkkaan keskustelun. Kari Hanka kertoo käyneensä läpi 1200 kaupallisen alan työpaikkaa ja löytäneensä vain kymmenkunta sellaista, joista maksetaan oikein palkkaa. Muissa oli esim. provisiopalkka. Pitkään kaupallisella alalla toiminut mieshenkilö vakuutti, että myyntialalla on paljon työpaikkoja, joihin haetaan vain jotakuta pöljää, joka omalla kustannuksellaan yrittää aikansa ja väistyy sitten seuraavan pöljän tieltä. (Esimerkkinä heitetään saippuan kaupittelu ovelta ovelle omalla autolla ja omaa matkapuhelinta käyttäen.)

Yksi läsnäolija kertoi olevansa täysin tyytyväinen aktivointisuunnitelmaan, joka hänelle tehtiin. Muuten kuultiin huonoja kokemuksia. Joku ei ollut saanut mukaan suunnitelman tekoon tukihenkilöä. Kari Hanka vakuutti, että tukihenkilöön on oikeus; sellaisen voi ottaa mukaan vaikka työttömien yhdistyksestä.

Kanavan tulokset

- Kuntouttavan työtoiminnan tulee olla yksilöllistä ohjausta kokonaisvaltaiseen elämänhallintaan.
- Vastuuta on kannettava valtion, jonka tulee kohdentaa riittävät määrärahat, kunnan, jonka tulee tarjota riittävät henkilö- ja muut resurssit, ja työvoimahallinnon sekä sosiaalitoimen, joiden tulee riittävästi ja avoimesti tiedottaa asiakkaan oikeuksista ja velvollisuuksista.
- Toiminnan on oltava niin mielekästä, että se toimii porkkanana. Karensisäädökset on harkittava uudelleen asiakasmyönteisempään suuntaan.
- Viranomaisten on varmistettava, ettei kuntouttava työtoiminta vaaranna normaaleja työpaikkoja.

Päätöstilaisuudessa Kari Hanka ja Esa Venäläinen esittivät tulokset.

Palaute

Ministeri Maija Perhon mukaan lain tavoitteena on tehokas, päämäärätietoinen, asiakkaan kanssa tehtävä sosiaalityö. Hyvää tahtoa on, mutta kunnissa työntekijöitä on liian vähän ja he ovat uupumassa. Kuitenkin asiakas pitäisi kohdata kokonaisena ihmisenä, ja työtä olisi tehtävä yhdessä hänen kanssaan, hänen edukseen. Nuorille ovat sanktiot tarpeen.

Ministeri Tarja Filatov lisäsi, että toteutuksen on oltava sellainen, että siihen tullaan vapaaehtoisesti. Hänenkin mielestään monet suurkaupungin nuoret ovat kuitenkin olleet jouten jo liian pitkään, eikä palkitseva motivointi enää onnistu; karenssia tarvitaan. Kunnille on valtionosuuksiin annettu lisää rahaa, mutta sillä on kunnissa vain paikattu vanhoja aukkoja ja se on sitten unohdettu; sanotaan, että korvausta saadaan vain toiminnan järjestämisestä.

Ilkka Sipiläinen tiedusteli, onko vaaraa, että pakkoa ollaan ulottamassa myös yli 25-vuotiaisiin. Filatov rauhoitteli, että hän ei usko pakkoon, eivätkä kuntien resurssitkaan riittäisi.

Kari Hanka muistutti, että ei pakko pure kaikkiin nuoriinkaan. Osa käy keskusteluissa kerran tai pari ja sitten vähät välittää karenssista, eläen esimerkiksi vanhempiansa kustannuksella.

Kansanedustajat näkivät kuntouttavan työtoiminnan samoin kuin ministerit. Skinnari korosti terveyspalvelujen ja koulutuksen merkitystä, suomen kielen opettamisesta alkaen, ja toisaalta sitä, että oikeastaan kaikille pitäisi kuitenkin olla kunnan työ, josta maksettaisiin sosiaaliturvamaksut; nyt vaaditaan koko ajan alempia sosiaaliturvamaksuja ja samalla ihmetellään, että esim. työttömien sosiaaliturva on huono. Ylä-Mononen totesi, että toimenpiteiden toteutuksessa, esim. koulutuksessa, on osoitettu olevan suuria laatuvariaatioita. Jääskeläinen painotti, että jos työttömän arvomaailmaan ei kuulu halu huolehtia omasta ja läheisten toimeentulosta, on häntä vaikeaa motivoida työhön. Huotarinen mukaan alle 25-vuotiaista ne, jotka eivät kestä jatkuvaa pakotusta, sortuvat esimerkiksi huumekauppiaiden apureiksi. Yli 25-vuotiaiden pakkoa kannatti Vahasalo osaksi, muut vastustivat.

TYÖLLISTÄMISTAKUU

Työllistämistakuukanavaa veti Markku Kekäläinen Helsingin työttömistä. Esiin kaivettiin mm. perustuslain 18 §, jossa sanotaan: ”Jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.” Kanava päättyi esittämään oheista toimintamallia. Jotta työ, johon henkilö kuvatun prosessin päätteeksi toivottavasti päätyy, myös elättäisi, ehdotti ryhmä minimipalkaksi 1 000 € / kk ja minimityöajaksi 30 t / vk.

Kanavan tulokset

Hahmoteltiin prosessi, johon kuuluisivat seuraavat vaiheet:

- Mahdollisimman pian irtisanomisen jälkeen alkaisi kriisihoito, jota kunnat velvoitettaisiin järjestämään lakisääteisesti.
- Ensimmäisen työttömyyskuukauden aikana käytäisiin alkukeskustelu.
- Seuraisi omaehtoista aktiivista työnhakua.
- Mikäli työttömyys jatkuisi puoli vuotta, tehtäisiin henkilökohtainen työllistämissuunnitelma. Henkilön oma tahto olisi ratkaiseva. Tukipalveluita tarjoaisivat työvoima- ym. viranomaiset sekä kuntoutus ja terveydenhoito.
- Mikäli työttömyys jatkuisi vuoden eikä työpaikkaa pystyttäisi osoittamaan, olisi valittavissa neljä ratkaisumallia:
 1. koulutus ja sen kautta työllistyminen
 2. aktiivinen ikääntyminen eläkkeen kaltaisen tulon turvin
 3. vajaakuntoisen ollessa kyseessä aktiivinen tuettu toiminta normaalien työtehtävien ulkopuolelta, esim. omaishoitotyö
 4. eläke.

Tulokset esitti päätöstilaisuudessa Markku Kekäläinen.

Palaute

Ministeri Filatov totesi, että työllistämistakuun pitäisi olla tavoitteena, mutta sitä ei pystytä nyt antamaan. Siksi tukityöpaikkoja saisi olla nykyistä enemmän. Tukityökin on kuitenkin parempi kuin olo ilman työtä. Tukityössä olevat ihmiset ovat usein tyytyväisempiä elämäänsä kuin ”oikeassa” työssä olevat. Ministerin mukaan työnhakusuunnitelmalla on pyritty samaan, mitä kanavan esittämä henkilökohtainen työllistämissuunnitelma olisi, eli siihen, että työtön ja työvoimaneuvoja päätyisivät yhdessä keskustellen ratkaisuun. Ilkka Sipiläinen totesi, että käytännön tasolla pahimmillaan työttömälle sanellaan valmis ratkaisu. Filatov myönsi, että osalla toimistoista on jo ollut omat ohjeet, joista lain henki on ollut kaukana. Virkailijoiden koulutukseen on kuitenkin panostettu.

Ministeri Perho totesi, että lakeja, joita ei mitenkään pystytä toteuttamaan, ei pidä laatia; ne aiheuttaisivat vain pettymyksiä ja katkeruutta. Työllistämistakuun vaatimia työtehtäviä ei kunnissa ole kylliksi, ja yksityistä sektoria ei voida pakottaa työllistämään työttömiä.

Kansanedustajat suhtautuivat kanavan esityksiin periaatteessa myönteisesti, ja niistä käytiin pitkä keskustelu. Mm. Ylä-Mononen piti kriisihoitoa jo ennen työttömyyttä tärkeänä. Jääskeläisen mielestä tukea tarvitsevat erityisesti perheet, joissa molemmat vanhemmat ovat työttöminä. Skinnari suhtautui kriisihoitoon epäilevästi; hän arveli, että kun hänen lapsena ollessaan isä jäi työttömäksi, eivät siinä olisi auttaneet sanat ja musiikki. Sen sijaan hän näki tärkeäksi yhteisöllisyyden, jota IHMOkin kuvastaa. Vahasalo näki erittäin tärkeäksi, että koulutus vastaisi tarpeita ja myös takaisi työn saannin. Mertjärven mielestä pitäisi saada tehdä työtä pienen perustulon lisäksi ilman, että perustuloa leikattaisiin, ja aikataulun pitäisi olla esitettyä tiiviimpi. Myös Lea Karjalaisen mielestä työnhakusuunnitelma tulisi tehdä ehkä jo kolmen kuukauden kuluttua.

IHMO:n vaatimuksen, että karensista tulisi voida valittaa, kaikki kansanedustajat hyväksyivät ja lupailivat toimia asian hyväksi.

Kanavan esittämä malli tietenkin palvelee parhaiten ”perinteisiä” työttömiä, jotka joutuvat työttömiksi pitkän työrupeaman jälkeen. Alekirjoittaneen kaltaisiin pätkätyöläisiin, joiden työsuhteiden pituus vaihtelee vuodesta toiseen ja vuosikymmenestä toiseen päivän ja yhden vuoden välillä ja joiden elämä siis on jatkuvaa kriisiä, sitä on vaikeampi soveltaa.

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

Rauhallista ja hyvää joulua!

T. Lohjan Seudun Työttömät ry.

Merikarvian Seudun Työnhakijat
toivottaa Hyvää Joulua ja
vielä parempaa uutta vuotta!

IHMO-kanava 4

EU-MAIDEN MALLIT: SOSIAALITURVALLA TYÖHÖN

Muiden EU-maiden malleja selvitteli Kajaanin työttömien Karl-Gustaf Kunnaksen vetämä kanava. Materiaalina oli erilaisia tutkimuksia ja niiden pohjalta laadittuja yhteenvetoja ja taulukoita. Todettiin, että ei ole mitään näyttöä siitä, että "anteliaat" järjestelmät vähentäisivät työnhakua ja joustoja. Aktivointijärjestelmiin ovat osallistujat yleensä tyytyväisiä, vaikka ne harvoin johtavat pysyvään työllistymiseen. Eniten hyötyvät yleensä ne, joilla on ennestään hyvä koulutus. Aktivointiohjelma johtaa työllistymiseen sitä paremmin, mitä lähempänä se on oikeata työtä. Kommunikointi on kaikissa aktivointijärjestelmissä yksipuolista: tieto kulkee ylhäältä alas mutta ei toisin päin.

Kanavan tulokset

- Työllisyys- ja sosiaalipolitiikka tulisi yhdistää samaan ministeriöön.
 - Tulisi luoda järjestelmä nimeltä aktivointitakuu. Siihen sisältyisivät kaikki työvoimapolitiittiset toimenpiteet:
 1. tuettu työllistäminen,
 2. työvoimapolitiittinen koulutus ja
 3. harjoittelu.Järjestelmän piiriin pääsisivät työttömät, jotka ovat putoamassa ansiosidonnaiselta tai peruspäivärahalta, ja muutkin työttömät, joiden työttömyys uhkaa pitkittyä. Työvoimaneuvoja laatisi yhdessä asiakkaan kanssa aktivointiohjelman. Sen toteuttamista ohjaisi ja valvoisi työvoimaneuvoja, jolla olisi 30-50 asiakasta. Niin kauan, kuin henkilö olisi aktivointitakuun piirissä, jatkuisi ansiosidonnainen tai peruspäivärahan maksu. Aktivointitakuun piiristä poistuisi
 4. saadessaan vähintään vuoden kestävästä työsuhteesta,
 5. aloittaessaan koulutuksen tai
 6. oman valintansa tuloksena.
 - Jos työtön osallistuu sosiaaliturvansa menettämisen uhalla työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen,
 1. toimenpiteen pitää olla parempi, kuin jos osallistuminen perustuisi vapaaehtoisuuteen, ja
 2. koulutuksen pitää olla yksilöllistä, kullekin työttömälle mielekästä ja ammattiin johtavaa (joko uuden ammatin tuovaa tai jatkokouluttavaa).
 - Tukityöpaikka olisi tarjottava niille, joilla ei ole riittävää työhistoriaa tai joilla on ansiosidonnaiselta putoamisen uhka. Koko työsuhteen tulisi kerryttää työssäoloa. Työsuhteen tulisi kestää vähintään niin kauan, että henkilö pääsee ansiosidonnaiselle päivärahalle.
 - Yrittäjiä pitäisi kannustaa työllistämään vähentämällä byrokratiaa ja alentamalla arvonlisävero.
- Tulokset esittivät päätöstilaisuudessa Karl-Gustaf Kunnas ja Nils Rosval.

Palaute

Ministeri Perho totesi, että tulevaisuuden toimintamalli on yhteispalvelupiste. Tähdätään viranomaisyhteistyön parantamiseen. Arvonlisävero ministerit yhdessä olivat alustavasti suunnitelleet liukuvaksi.

Ministeri Filatov vakuutti, että kun kunnat sitoutuvat uuteen toimintatapaan, saadaan varmasti hyviä tuloksia. Yrityksiä tarvitaan kumppaneiksi, jotta koulutukset saataisiin palvelemaan työnhakijoita. Lea Karjalainen toivoi ministerin oikaisevan pelot, että ihmiset pakotetaan töihin pelkällä työmarkkinatuella, joka maksetaan pitkäaikaistyöttömän työllistäjälle. Ministeri vakuutti, että tarkoitus ei ole, että palkka jäisi siihen. Yrittäjiä vain houkutellessa näin työllistämään työttömiä. Vaikutus on sama, kuin kaikkien pakollisten työnantajamaksujen poistolla olisi. Työtön voi näin markkinoida itseään työnantajalle. Ketään ei ole tarkoitus tähän pakottaa.

Kansanedustajat suhtautuivat aktivointitakuuseen myönteisesti. Tosin Vahasalo muistutti, että kun tilkkutäkkiin tehdään pieniäkin muutoksia, voivat vaikutukset olla toista kuin toivottiin. Ylä-Mononen huomautti, että jos yhdellä neuvojalla on korkeintaan 50 asiakasta, on neuvoja mahdotonta saada tarpeeksi. Skinnari totesi, että aina on myös kysyttävä, kuka maksaa, ja elämme kuitenkin porvarienemmistöisessä yhteiskunnassa. Huotari muistutti kajaanilaisesta tutkimuksesta, jonka mukaan työllistäminen on aina edullisempaa kuin työttömänä pitäminen; hyöty vain jakautuu niin monen tahon kesken (valtio, kunta, aluetalous, työnantaja), että se ei näytä kiinnostavan.

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

Kanava 5

LAADUKAS TYÖTTÖMYYS – TYÖTTÖMÄN HYVÄ ELÄMÄ

Viitoskanava jakautui kolmeen alaryhmään, joissa kaikissa luovuuden eri puolia hyödyntäen pyrittiin lisäämään itsetuntemusta ja etsittiin vastausta siihen, miten työtönkin saa elämästään mahdollisimman hyvän. Mikään ryhmä ei nähnyt aiheelliseksi tuoda tuotoksiaan edunvalvontapainotteiseen päätöstilaisuuteen.

Ryhmä 1 Voimavaraistaminen

Aki Hovivuori opasti ryhmäläisiä etsimään kokonaisvaltaista hyvinvointia. Pyrittiin näkemään omia haitallisia uskomuksia, jotka on joskus jostain omaksuttu, ja muuttamaan niitä, niin että omat voimavarat vapautuisivat ja olisivat käytettävissä, kun tulee vaikeita tilanteita vastaan. Apua voi olla vaikkapa toisesta kulttuurista peräisin olevista aforismeista, joissa näkökulma on yllättävä ja ajattelua herättävä.

Ryhmä 2 Sosio- ja bibliodraama

Ryhmää veti Marja Kantanen Kirkon Diakoniayhdistyksestä. Maanantaina eläydyttiin sosiodraaman avulla yhteisöllisiin ongelmatilanteisiin ja pyrittiin tekemään oivalluksia, jotka parantaisivat työttömän elämänlaatua. Tiistaina oli bibliodraaman vuoro. Mietittiin Luukkaan evankeliumin pohjalta, mitä Raamattu tuo lisää jo löydettyyn.

Turun Seudun Työttömien varapuheenjohtaja Ulla Syväkari osallistui sosiodraama- ja bibliodraamaryhmään. Hän ei tuntenut ennestään muita ryhmäläisiä, jotka olivat eri puolilta Suomea. Alkuun tehtiin rentoutusharjoitus. Käveltiin hiljaa eläytyen eri tilanteisiin: kaunis päivä, sade, tieto Myyrmäen onnettomuudesta on juuri tullut...

Umpimähkään valittiin pari. Ullan pari oli nuori itäsuomalainen nainen. Tutustuttiin parin kanssa. Sitten kumpikin esitteli itsensä kuin olisi ollut tuo toinen. Marja Kantanen esitti vielä kysymyksiä. Ulla joutui esimerkiksi kertomaan, mitä mieltä oli parinsa seurakunnan kirkkoherrasta.

Eläytymisharjoituksin etsittiin, mitä hyvä elämä on. Joku laittoi aina lattialle esineen, joka symboloi hyvää asiaa. Ulla laittoi päivävyrinsä, joka symboloi toimimista muiden ihmisten kanssa.

Kun piti piirtää jotain, joka kuvastaisi omaa itseä, elämäntilannetta ja haaveita, Ulla piirsi suuren puun, jossa oli valtavat juuret ja pikkulintu oksalla. Pöntönkin hän oli aikonut piirtää, suojapaikkaa kuvaamaan, aikomatta mitenkään mainostaa Turun Seudun Työttömien Pönttöpartio-projektia.

Lattiaan ”piirrettiin” käsillä iso ihminen. Jokainen meni seisomaan kohtaan, jota piti tärkeimpänä. Ulla meni kahden muun kanssa päähän, useimmat etsiytyivät sydämen kohdalle.

Toisena päivänä luettiin monisteen avulla hieman Raamatun tekstiä ja eläydyttiin sokeiksi, rammoiksi jne. Pienryhmissä keskusteltiin kuoleman jälkeisestä elämästä ja köyhyydestä.

Mietittiin työttömien yhdistysten ongelmia ja eläydyttiin draaman keinoin siihen, miten vaikeaa uusi työllistetty on sopeuttava yhdistykseen. Yhteiseksi huoleksi havaittiin se, että nuoret innokkaat jäsenet puuttuvat.

Ullan mielestä kanava antoi evästä hänen omaan toimintaansa, jossa hän on paljon tekemisissä ihmisten kanssa. Muutenkin Ulla piti Ihmisoikeuspäiviä antoisina. Mieleen jäivät esimerkiksi Pertti Koistisen ja Matti Kortteisen esitykset ja loppupaneeli.

Päätöstilaisuudessa Kaisa Hinkkanen suositteli päättäjille vastaavaa roolinvaihtoa, mitä oli harjoiteltu kanavalla.

Ryhmä 3 Työttömien tarinat

Ossi Ojanen Imatran seurakunnasta ja Soili Hämäläinen Lappeenrannan Sammonlahden seurakunnasta vetivät kirjoittavaa ryhmää, joka käytti aineistona omia kokemuksiaan. Työttömyys pyrittiin näkemään vain yhtenä elämänvaiheena ja siinäkin vain yhtenä tekijänä elämän kudelmassa.

Päivi Salminen

HYVÄÄ TYÖTÄ JA OIKEA PALKKA - IHMO IX

RAUMA VUONNA 1992

Maaliskuun manifesti: Rauman työttömät liittykää yhteen

Rauman Seudun Työttömät ry:n peruskirja allekirjoitettiin tarpeettomuusajatuksella 19. joulukuuta 1992. Tarpeettomuuteen ajatut ihmiset koottiin yhteiseen toimintaan, yhdistykseen, jonka tehtävä oli tehdä itsensä tarpeettomaksi. Raumalla 6. syyskuuta 2002 työttömien yhdistys vietti kymmenenvuotis-juhlaansa.

Yli neljäsataa ihmistä liikkeelle saaneessa Rauman Seudun Työttömien yhdistyksen 10-vuotisjuhlassa, jota vietettiin Urheilutalo Ooperissa. Tervehdyssanat lausunut puheenjohtaja Sinikka Kettunen kertoi yhdistyksen jäsenmäärän olevan n. 720, josta määrästä 500 on maksanut jäsenmaksunsa tänä vuonna. Kymmenenvuotisen historian aikana yhdistys on työllistänyt 135 ihmistä ja tällä hetkellä töissä on 20 henkeä. Tärkein työllistäjä on 10-ruokala. Siellä työttömät voivat aterioida kahdella eurolla päivässä. Yhdistyksellä on monenlaista työ- ja harrastetoimintaa ja lukematon määrä yhteistyökumppaneita. Ensivuoden budjetin merkittävin yksittäinen uudistus on, että yhdistykset voivat saada palkkakustannustensa tueksi työmarkkinatukea lähes 500 euroa työllistäessään vähintään 200 päivää työttömänä olleen. Nykyisellään siihen on mahdollisuus vasta 500 päivän jälkeen.

Juhlapuhujaksi kutsuttu kansanedustaja Reijo Kallio ei halunnut toivottaa perinteiseen tapaan yhdistykselle pitkää ikää ja menestyksellistä tulevaisuutta. Toivotuksena oli kuitenkin se, ettei toiminta hiipuisi.

Leipää ja sirkushuveja

Juhla-ateria oli runsas ja ravitseva, suorastaan herkullinen. Sen meille olivat rakentaneet puheenjohtajan opastuksella toiminnanohjaaja Merja Tuominen, vierailevat kokit Anne Laaksonen ja Liisa Ahlgren sekä 10-ruokalan, toimiston ja ompelimon työntekijät. Hallituksen jäsenet tekivät myös osansa.

Tanssimusiikista huolehtivat "Herrasmiehet-yhtye". Avenue-teatteri, yhdistyksen oma nuorten teatteri esitti katkelmia laulunäytelmästä "Kanalim Bartalt". Tähtinä Tanja Koski, Henri Rinne, Teemu Niemi-Aro ja Anni-Leena Laine sekä näyttelevänä ohjaajana Jarmo Koski. Vierailevana taiteilijana oli näyttelijä Helena Pesonen ja hänen "altes egonsa" Kassi-Alma, joka esitti sanallista huumoria sävytettynä vahvasti erotiikalla.

Juhlan järjestäjälle sanomme: "Kiitoksi bali ja iso hali".

Timo Ramberg

KAAVIN TYÖNHAKIJAT RY

Kaavi on pieni n. 3700 asukkaan kunta Pohjois-Savossa. Lähin iso kaupunki on 60 km päässä oleva Kuopio. Työttömyysaste on välillä ollut yli 20 % ollen tällä hetkellä 16,5 % ja pitkäaikaistyöttömien määrä on myös suuri. Nuoret ja hyvin koulutetut henkilöt muuttavat työn perässä kasvukeskuksiin ja Kaaville jää enenevässä määrin varsinkin ikääntyvä väestö ja samalla työttömien ikäkauma painottuu keski-ään puolelle.

Yhdistys perustettiin keväällä 1995 nimellä Kaavin Työttömät ry, joka muutettiin ja rekisteröitiin 2001 uudella nimellä Kaavin Työnhakijat ry. Yhdistyksen jäsenmäärä on noin 60. Yhdistys on jäsenenä Pohjois-Savon Aluejärjestössä ja TVY ry:ssä, joiden toimintaan on osallistuttu aktiivisesti. Yhteistyötä tehdään kunnan, valtion ja seurakunnan viranomaisten, yhteistyökumppaneiden, yritysten ja järjestöjen kanssa. Samoin osallistutaan sekä omalla että muilla paikkakunnilla pidettäviin erilaisiin koulutus-, virkistys-, neuvottelu- ja tiedotustilaisuuksiin.

Yhdistystoiminta oli ensimmäiset kolme vuotta pienimuotoista perustuen vapaaehtoistyöntekijöiden järjestämään työttömien ruokailuun talvikuukausina kerran viikossa ja EU-ruoan jakoon. Yhdistys polkaisi käyntiin 2.11.1998 uuden aktiivisen ajanjakson, kun yhdistykseen palkattiin kokopäiväinen ja ammattitaitoinen toiminnanohjaaja, Aila Kaasalainen, jonka työsuhde jatkuu edelleen. Samasta päivästä lähtien yhdistyksen toimitilat ovat olleet avoimma ma-pe klo 9-15. Yhdistys on saanut yhtäjaksoisesti 2.11.1998 lähtien T&E-Keskuksen oma-toimisuusavustusta toiminnanohjaajan palkkaukseen, toiminnan aloittamiseen ja toteuttamiseen sekä Kaavin kunnalta yleisavustusta omarahoitussuuden kattamiseen. Yhdistys kehittyi ja viiden kuukauden kuluttua keväällä 1999, aloittivat kaksi ensimmäistä yhdistelmätuella palkattua työntekijää TVY ry:n projektin kautta, jonka kautta oli myöhemmin töissä vielä kolmaskin naishenkilö. Sen jälkeen yhdistys on palkannut työntekijänsä suoraan itse ja lisäksi kouluilta ja ammattikursseilta on ollut näinä vuosina yhteensä 5 työharjoittelijaa.

Yhdistys on kaikkiaan työllistänyt työntekijöitä seuraavasti:

- 1 henkilö (toiminnanohjaaja) alkaen 2.11.1998
- 7 työntekijää vuonna 1999
- 13 työntekijää vuonna 2000
- 27 työntekijää vuonna 2001
- 20 työntekijää vuonna 2002 (elokuuhun mennessä) ja tarkoitus on palkata vielä muutama henkilö vuoden loppuun mennessä.

Toimitiloja on vuokrattu Kaavin kunnalta sitä mukaa kuin toiminta on lisääntynyt ja tarve on saada lisää tiloja varsinkin miesten töiden työpajatoimitiloja. Tällä hetkellä yhdistyksen varsinaisia omia toimitiloja on kolmessa kohteessa:

1. Touhulan kahvio-, kirppis-, käsityöpajatoimitilat (n. 80 neliötä)
2. Vanhalla paloasemalla toimisto, neuvottelu- ja kokouksetilat ja kerhotilat (n. 100 neliötä)
3. Nuorisotalolla työttömien keittiö- ja ruokailutilat 50 henkilölle
4. lisäksi tulee koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotilat on koulun yhteydessä ja vastikkeettomasti kerhon käytössä

Yhdistyksen tärkeimmät perustoiminnot ovat neuvontapalvelu, tiedotustoiminta sekä järjestää erilaista harrastus-, virkistys-, jäsen-, opinto-, urheilu-, raittius-, työpaja- ja kerhotoimintaa sekä pitää yllä työttömien henkistä että fyysistä hyvinvointia esim. jakamalla työttömille EU-ruoka-apua noin 5000 kg vuosittain ja osa kirppisvaatteista on jakelussa ilmaiseksi. Sitten voi harrastaa liikuntaa kunnan kuntosalilla ilmaiseksi ja laskettelua Maarianvaaran rinteillä ° hintaan, erilaisia muitakin liikuntamuotoja on vuosien kuluessa harrastettu yhdessä. Kaksi kertaa viikossa tapahtuva työttömien ruokailu, kahvio-, kirppis- ja käsityöpaja-toimitilat, jossa on mahdollisuus juoda edullisesti pullakahvit ja tehdä edullisia ostoksia kirppikseltä, lukea päivän lehdet yms. jutella ja viihtyä harrastusten parissa. Käsityötiloissa on kahdet kangaspuut, ompelukone ja saumauskone sekä muita tarvittavia välineitä, monenlaisia käsityö- ja askartelutarvikkeita, joista voi tehdä itselleen käsitöitä edulliseen hintaan. Toimistotiloissa saa toimistopalvelut ja on mahdollisuus saada opastusta ja neuvontaa ja käydä juttelemassa. Erillisissä neuvottelu- kokous- ja kerhotiloissa voi viettää vapaa-aikaa yhdessä toisten kanssa keskustellen ja harrastaa kerhotoimintoja. Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta aloitti 2 vuotta sitten laajentuen kahdelle koululle, muutaman kuukauden kestänyt vanhusten ”päiväkeskustoiminta” jäi kokeiluasteelle työntekijän sairastuttua kun tilalle ei löytynyt sopivaa työntekijää.

Yhdistyksen toimintojen voimakas laajentuminen ja palkattujen henkilöiden lisääntyminen on lisännyt oleellisesti myös toimistotyötä ja yhdistyksessä on toiminnanohjaajan lisäksi ollut vuoden 2001 alusta lähtien 1,5 vuotta yhtäjaksoisesti ensimmäinen toimistotyöntekijä, jonka työsuhde päättyi vuoden 2003 alussa sekä kevästä kesään 2002 oli toinen toimistotyöntekijä 0,5 vuoden jakson ja syyskuun alusta aloitti kolmas toimistotyöntekijä. Miesten töiden suunnittelija ja kehittelijä oli vuoden palkattuna kevästä 2001 keväeseen 2002 ja yhdistys laajensi toimintojaan erilaisiin yleishyödyllisiin työtehtäviin, joita on toteutettu yhteistyössä Kaavin kunnan ja yksityistalouksien kanssa, joita töitä hoitamaan palkattiin 8 miestä ja 4 naista.

Pienellä paikkakunnalla on vaikea saada ”oikeaa työtä oikealla palkalla”, koska avoimia työpaikkoja ei juurikaan ole ja liian moni yritys palkkaa yli paikkakuntarajojen työvoimaa ja monen ammattitaitoisen ja koulutustakin omaavan aktiivisenkin työttömän työnhakijan työttömyysjaksosta tulee väkisinkin turhan pitkä. Myös tukityöpaikoistakin on pulaa ja tukityöpaikkoja luomalla yhdistys voi toimia yhteiskunnallisesti merkittävänä kolmannen sektorin vaikuttajana. Henkilöt, jotka kituuttavat peruspäivärahalla eivät jaksakaan lähteä vapaaehtoistyöhön ja innostua harrastusten pariin, kun heidän pääasiallisena toiveenaan on saada töitä, edes tukityötä.

Kaavin Työnhakijat ry:n toimintojen tuloksellinen kehitys ja laajentuminen on luonut vankan ja merkittävän aseman omalla paikkakunnalla työttömien yhdistyksen toiminnalle, tarpeellisuudelle ja jatkuvuudelle sekä osoittautunut merkittäväksi pitkäaikaistyöttömien henkilöiden työllistäjäksi, johon yhdistys tulee tulevaisuudessakin panostamaan voimakkaasti. Yhdistys työnantajana on myös yksi toiminnan tärkeistä tavoitteista ja jonka merkitys pitkäaikaistyöttömien ja työrajoitteisten henkilöiden kohdalla on suoraan verrannollinen syrjäytymisen ehkäisyssä, psyykkisen ja fyysisen terveytensä, itsetuntonsa, aktiivisuutensa, oman elämän hallintansa kohenee ja hänen oman tulevaisuutensa alkaa näyttää valoisammalta.

Kaavin Työnhakijat ry:ssä on alusta alkaen kiinnitetty huomiota tukityöllistettyjen taitoihin, koulutukseen ja kokemukseen, joita on työtehtävien suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetty sekä luomalla mahdollisuus työntekijän kehittää itseään työssäolokautensa aikana erilaisilla työtehtävillä, joihin pystyy itse vaikuttamaan sekä valtaa ja vastuuta niin pitkälle kuin työntekijä pystyy sitä kohtuudella omaksumaan. Yhdistyksen eri toimintoihin voivat halukkaat osallistua palkattujen henkilöiden kanssa, yksinään tai perustamalla oman ryhmän ja toteuttaa niitä vaikka esim. kerhotoimintojen muodossa. Yhdistyksen toimintaa ja toimintoja on muokattu vastaamaan oman paikkakunnan tarpeita ja työnhakijoiden toiveiden mukaan.

TAVOITTEEMME: TYÖTÄ JA RIITTÄVÄ TOIMEENTULO **Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän työelämätyöryhmän jäsenet**

Anne Huotari
Oulun vp

Matti Huutola
Lapin vp

Mikko Immonen
Varsinais-Suomen
vp

Matti Kangas
Keski-Suomen vp

Pertti Turtiainen
Pirkanmaan vp

Kari Uotila
Uudenmaan vp

**VAALEISSA SINÄ RATKAISET, TUNNETAANKO
EDUSKUNNASSA TYÖELÄMÄN JA
TYÖTTÖMÄN TILANTEET!!**

VASEMMISTO
VÄNSTERFÖRBUNDET **LIITTO**

JUHLITTU ON MONELLA TAVALLA

Kuluneen vuoden aikana TVY ry:n jäsenyhdistyksistä vajaa 20 on täyttänyt 10 vuotta. Osa on juhlistanut syntymäpäiviä järjestämällä yhteistyökumppaneille, jäsenilleen ja oman alueen yhdistysten edustajille juhlan, jota ei olisi kaikkien toiveiden toteutuessa koskaan tarvinnut järjestää. Työttömien yhdistykset perustettiin 90-luvun alun jälkeen laman edetessä kaikille tuotannon aloille ja toiveena oli, että yhdistykset voidaan lopettaa pian tarpeettomina.

Kaikissa juhlapuheissa asia on muistettu toistaa useaan otteeseen.

10-vuotiaita ovat paikkakunnittain tietojemme mukaan ainakin Tampere, Turku, Pori, Kuopio, Lahti, Huittinen, Rauma, Iisalmi, Rovaniemi, ja Jyväskylä. Loppuvuodesta juhlii vielä Lohja, Kouvola, Imatra, Kokkola, Mikkeli ja Hämeenlinna.

Turun yhdistys juhli näyttävästi ja järjesti monenmoista ohjelmaa. Siellä järjestettiin messut, taidenäyttely, kädentaitojennäyttely, esiteltiin monipuolista toimintaa ilmainen ruokailu ja vieläpä juhlaseminaari yliopiston Arcanumissa. Mukana päivänvietossa oli ministeri Maija Perho ja kansliapäällikkö Markku Wallin ja paljon yhteistyökumppaneita ja jäseniä.

Kuopiossa ja Huittisissa tilaisuus järjestettiin yhdessä paikallisen seurakunnan kanssa ja seurakuntataloilla vietettiin lämminhenkiset tilaisuudet juhlapuheineen ja ruokailuineen.

Huittisissa ohjelmaan liittyi yhdistyksen valokuvanäyttely kaupungintalolla ja Mikko Alatalon vetämä yhteislaulutilaisuus kauniissa kesäillassa.

Iisalmessa juhlaa vietettiin työväenyhdistyksen talolla päiväjuhlan ja "Vanhan ajan iltamien merkeissä". Iisalmen yhdistys muisti erityisesti entisiä puheenjohtajiaan ja toiminnanohjaajia. Kaikissa yhdistyksissä on laadittu yhdistyksen historiaan luotaava katsaus, Turussa ihan kansien väliin.

TVY ry:n hallitus on pyrkinyt olemaan mukana niissä tilaisuuksissa, joihin järjestölle on tullut kutsu. TVY ry on valmistuttanut Lohjan yhdistyksessä pahaista valmistettuja kelloja, joilla on muistettu juhlivia yhdistyksiä. Kelloihin on laitettu laatta, jossa on yhdistyksen nimi, päivämäärä ja TVY ry. Ensivuodeksi tavoitteena on saada aikaan TVY ry:n viiri, joka on valmisteilla Raision yhdistyksessä.

Lea

TYÖTTÖMIEN YHDISTYKSET

10 v.

TVY ry onnittelee kaikki 10 vuotta täyttäneitä/täyttäviä yhdistyksiä:

Se oli vuotta yhdeksänkaksi,
kun moni työntekijä katsottiin tarpeettomaksi,
ja työttömien yhdistyksiä synnytettiin,
saatiin työttömät koottua tiloihin yhteisiin.
Eihän ihmisten tarvitse kotiin jäädä,
vaikka työtä ei oiskaan ees pientä määrää,
kuinka tärkeää onkaan yhdessäolo,
muiden kanssa, joilla on sama kohtalo.
Syntyi ympäri suomea yhdistyksiä työttömien,
mahdollisesti monenlaisen ajanvietteen ja tekemisen.
niissä kädentaidot voi koetukselle laittaa,
ja keittiön herkut kaikille maittaa,
voi yhdessä parantaa myös matkakuumeen,
saa siellä varmasti päälle hyvänolon huumeen.
Vaikka toivomme näiden yhdistysten tarpeettomuutta,
ei se vaan poista sitä totuutta,
että työttömyys Suomessa voi edelleenkin jatkua
kyllä työttömien yhdistysten toimintaan on hyvä tottua.
Tärkeä asia työttömille on heidän etujensa valvonta,
ja siinä auttaa yhdistysten toiminta.
On yhdistyksenne vuosien varrella kokenut monenmoista,
ettehän silti varmaan olisi halunnut suuntaa toista,
ei koskaan voi hankaluuksitta kulkea mitään matkaa,
silti rohkeasti eespäin kannattaa jatkaa.
kun toiminta kymmenen vuotta täyteen saa
on silloin jo aika onnea toivottaa:

TVY ry onnittelee yhdistystänne tään runon myötä,
ootte työttömien eteen tehnyt hyvää työtä.
Yhdessä työtänne jatkakaa,
yhteistyöstä parhaan kiitoksen saa.

OODITYÖLLE

Harjalta vuoren katselin kauas,
alas laaksoon asti.
Kuuntelin, kuinka ulapan aalloilla
aatokset hymisten souti !
Kuiskasin hiljaa yöhön,
mua tarvitsetko ?
Harjalta vuoren katselin kauas,
alas laakson pohjalle asti !
Kuuntelin laulua työn !
Kuuntelin ääntä raskaan palkeen
ja rattaan.
Huusin laakson pohjalle asti !
Minäkin !!
Saanko minäkin laulaa laulua työn
polkea aljetta, kääntää ratasta.
Tuntea voiman, ilon.
Vaikka olenkin kauan ollut
työtä vailla !
Olen kuitenkin ihminen !
Jos en muuta voi kuin olla ihminen.
Niin tiedän, en ole yksin.
Meitä on monta
monesta kasvaa joukko
se olemme me
ja juhlaan on aihetta nyt.
Siispä harjalle vuoren kiipeän
katselen kauas
alas laaksoon asti.
Kuuuntelen ääntä elämän
siitä kiitän.

Sirkka-Liisa Iivanainen
31.8.02 Varkaus